

ŠILUTĖS MIESTO 2023-2029 M. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA

2025-12-17 REDAKCIJA

**Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga**

ŠILUTĖS MIESTO VIETOS VEIKLOS GRUPĖ „PAMARIO KRAŠTAS“

2023

Turinys

Turinys 2

Pagrindinės santrumpos ir sąvokos	3
Lentelių sąrašas	7
Paveikslų sąrašas	8
Įvadas	9
1. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO TERITORIJA IR GYVENTOJŲ, KURIEMS TAIKOMA VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA, APIBRĖŽTIS	10
1.1. Teritorija	10
1.2. Gyventojai	10
2. TERITORIJOS, KURIAI RENGIAMA VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA, ANALIZĖ	15
2.1. Šilutės miesto VVG teritorijos vystymosi poreikių ir galimybių analizė	15
2.2. Šilutės miesto VVG veiklos teritorijos SSGG analizė	34
3. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR JŲ ĮGYVENDINIMO STEBĖSENOS RODIKLIAI, ĮSKAITANT IŠMATUOJAMAS REZULTATO SIEKTINAS REIKŠMES	36
4. GYVENAMOSIOS VIETOVĖS BENDRUOMENĖS DALYVAVIMO RENGIANČIA STRATEGIJĄ EIGA	42
5. ŠILUTĖS MIESTO 2023-2029 M. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS FINANSINIS VEIKSMŲ PLANAS	45
6. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS VALDYMO, STEBĖSENOS IR VERTINIMO TVARKA	56
6.1. Vietos plėtros strategijos įgyvendinimo valdymas	56
6.2. Vietos plėtros projektų atranka ir vertinimas	57
6.3. Vietos plėtros strategijos įgyvendinimo stebėseną	59
6.4. Vietos plėtros strategijos keitimas	61
7. Priedų sąrašas	62

Pagrindinės santrumpos ir sąvokos

Bedarbis	asmuo, įsiregistravęs Užimtumo tarnyboje ir Lietuvos Respublikos užimtumo įstatyme nustatyta tvarka įgijęs bedarbio statusą arba turintis sustabdytą bedarbio statusą.
Bendruomeninė organizacija	asociacija, kurios steigėjai ir nariai yra gyvenamosios vietovės bendruomenės (jos dalies arba kelių gyvenamųjų vietovių) gyventojai (jų atstovai) ir kurios paskirtis – per iniciatyvas įgyvendinti viešuosius interesus, susijusius su gyvenimu kaimynystėje.
Besiribojanti teritorija	savivaldybės, kurios teritorijoje yra vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorija, teritorijos dalis, nesutampanti su vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorija, arba savivaldybės teritorija, kuri ribojasi su savivaldybės, kurioje įgyvendinama vietos plėtros strategija, teritorija, arba žuvininkystės vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorija, kuri sutampa (ar iš dalies sutampa) su vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorija.
CPVA	Viešoji įstaiga Centrinė projektų valdymo agentūra
Darbingo amžiaus asmuo	asmuo, pagal Lietuvos Respublikos darbo kodeksą turintis visišką ar ribotą darbinį teisnumą ir veiksnumą (t. y. nuo 14 metų amžiaus), išskyrus asmenį, Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo nustatyta tvarka pripažintą nedarbingu.
ERPF	Europos regioninio plėtros fondas
ES	Europos Sąjunga
ESF+	Europos socialinis fondas +
Gausi šeima	tėvai, nuolatiniai globėjai (rūpintojai), kurie augina ir (ar) nuolatinai globoja (rūpina) tris ar daugiau vaikų iki 18 metų, taip pat susituokęs asmuo, su kuriuo teismo sprendimu dėl sutuoktinių gyvenimo skyrium yra likę gyventi jų trys ar daugiau vaikų iki 18 metų, arba vienas iš tėvų ir jų trys ar daugiau vaikų iki 18 metų, taip pat jų nesusituokę ir savo vaikų neturintys pilnamečiai vaikai iki 24 metų, kurie mokosi pagal bendrojo ugdymo programą ar pagal formaliojo profesinio mokymo programą arba studijuoja aukštojoje mokykloje pagal nuolatinės studijų formos programą, arba bendrojo ugdymo mokyklas baigę šių šeimų vaikai laikotarpiu nuo bendrojo ugdymo programos baigimo dienos iki tų pačių metų rugsėjo 1 dienos (LR šeimos kortelės įstatymu Nr. XIII-1406)
Gyventojas	Lietuvos Respublikos piliečiu, užsienio valstybės piliečiu ar asmeniu be pilietybės esantis fizinis asmuo, kuris gyvena vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorijoje. Laikoma, kad asmuo yra vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorijos gyventojas, jei asmuo projekto įgyvendinimo metu projekto dalyvio anketoje yra nurodęs savo gyvenamąją vietą (savivaldybę, miestą, gatvę, namo numerį), kuri yra vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorijoje.

Informacijos sklaida	apie įvairiose organizacijose prieinamas socialines ir kitas reikalingas paslaugas – bendroji socialinė paslauga, kurią teikiant asmeniui (šeimai) suteikiama reikalinga informacija apie socialinę pagalbą. Informacijos sklaida nėra laikomas viešinimas/ informavimas apie projektą (projekto veiklas, siekiamus, pasiektus rezultatus).
Jaunas žmogus	asmuo nuo 14 iki 29 metų (įskaitytinai) (LR jaunimo politikos pagrindų įstatymu Nr. IX-1871)
Jauno verslo subjektas	ne ilgiau kaip dvejus metus veikianti labai maža įmonė arba savarankišką darbą vykdantis fizinis asmuo, atitinkantys smulkaus ir vidutinio verslo subjekto sampratą.
Juridinio asmens veiklos vykdymo vieta	vieta, kurios adresu yra registruota juridinio asmens buveinė ir (arba) yra nekilnojamas turtas, kurį nuosavybės, nuomos, panaudos ar kitais teisėtais pagrindais valdo juridinis asmuo ir kuriame nekilnojamąjį turtą valdantis asmuo ar jo atskiras padalinys, filialas, atstovybė vykdo faktinę veiklą.
Labai maža įmonė	dirba mažiau kaip 10 darbuotojų ir jos finansiniai duomenys atitinka bent vieną iš šių sąlygų: 1) įmonės metinės pajamos neviršija 2 mln. eurų; 2) įmonės balanse nurodyto turto vertė neviršija 2 mln. eurų.
LR	Lietuvos Respublika
Marginalizuotos bendruomenės	įvairios grupės ir asmenys, pvz., romai, neįgalieji, asmenys, kurie gyvena žemiau skurdo ribos arba kuriems gresia skurdas, migrantai, pabėgėliai ir kt. bei socialiai atskirtos visuomenės grupės
Mažiau galimybių turintis jaunimas	jaunimas, neturintis tokių pat sąlygų kaip bendraamžiai savo kompetencijoms ir veikloms plėtoti, nes gyvena nepalankiomis sąlygomis ar patiria socialinių, ekonominių, išsilavinimo, kultūrinių, geografinių sunkumų, turi negalią ir (ar) sveikatos problemų. (LR jaunimo politikos pagrindų įstatymu Nr. IX-1871)
Migrantas	užsienio valstybės pilietis, apsigyvenęs ilgesniam ar visam laikui Lietuvoje, kitatautis, atgal į Lietuvą iš užsienio sugrįžęs gyventi išeivis iš Lietuvos.
Mokyklinė profesinio mokymo organizavimo forma	profesinis mokymas, vykdomas pagal neformaliojo profesinio mokymo programas, kurias pabaigus suteikiama kompetencija (kompetencijos), kuri (kurios) gali būti pripažįstama kaip įgyta kvalifikacija ar jos dalis.
Mokymas	mokymas pagal neformalias švietimo programas.
MVĮ	Labai mažos, mažos ir vidutinės įmonės
Neaktyvūs gyventojai	nedirbantys ir neieškantys darbo gyventojai, kurių negalima priskirti nei prie užimtų gyventojų, nei prie bedarbių. Priskiriami vaikai, nedirbantys mokiniai ir studentai, namų šeimininkės (-ai), nedirbantys pensininkai, neįgalieji, nuteistieji, asmenys, praradę viltį rasti darbą (Gyventojų užimtumo statistinio tyrimo metodika, patvirtinta Lietuvos statistikos departamento generalinio direktoriaus 2021 m. balandžio 28 d. įsakymu Nr. DĮ-123)
Neformalusis švietimas	švietimas pagal įvairias švietimo poreikių tenkinimo, kvalifikacijos tobulinimo, papildomos kompetencijos įgijimo programas, išskyrus

	formaliojo švietimo (t. y. pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymą, formaliojo profesinio mokymo ir aukštojo mokslo studijų) programas.
NVO	Nevyriausybinių organizacijų
PĮP	Projektų įgyvendinimo planai
Savatoriška veikla	savatoriško neatlyginamai atliekama visuomenei naudinga veikla, kurios sąlygos nustatomos savatoriško ir šios veiklos organizatoriaus susitarimu. Savatoriška veikla atliekama vadovaujantis šiais principais: 1) naudos visuomenei ir asmeniui – dalyvavimas savatoriškoje veikloje sudaro asmenims galimybę aktyviai prisidėti prie visuomenės gerovės kūrimo ir skatina savatorišką asmeninę saviraišką ir tobulėjimą; 2) bendradarbiavimo – savatoriška veikla remiasi savatoriškų ir savatoriškos veiklos organizatorių tarpusavio bendradarbiavimu, siekiant suderinti savatoriškų ir savatoriškos veiklos organizatorių poreikius ir galimybes; 3) įvairovės ir lankstumo – savatoriška veikla gali būti atliekama įvairiose visuomenei naudingos veiklos srityse. Savatoriškos veiklos organizatorius ir savatorius gali susitarti dėl įvairių savatoriškos veiklos formų ir būdų, taip pat juos keisti.
Savarankiškas darbas	fizinio asmens pagal individualios veiklos pažymą ar verslo liudijimą vykdoma individuali veikla.
Savarankiško darbo vykdymo vieta	vieta, kurioje gyvena savarankišką darbą vykdomas asmuo ir (ar) kurios adresu yra nekilnojamas turtas, kurį nuosavybės, nuomos, panaudos ar kitais teisėtais pagrindais valdo savarankišką darbą vykdomas asmuo ir kuriame savarankišką darbą vykdomas asmuo vykdo faktinę individualią veiklą. Vieta, kurioje gyvena savarankišką darbą vykdomas asmuo, laikoma ta vieta, kurią savarankišką darbą vykdomas asmuo projekto dalyvio anketoje yra nurodęs savo gyvenamąją vietą (savivaldybė, miestas ar kaimas, gatvė, namo numeris).
Socialiai pažeidžiami asmenys	asmenys (šeimos), kurie yra jautresni socialiniams, ekonominiams iššūkiams, rizikoms ir turi mažiau išteklių su jais sėkmingai susidoroti. Socialiai pažeidžiami asmenys gali tuo pačiu metu būti laikomi ir socialinę riziką patiriančiais, ir socialinę atskirtį patiriančiais asmenimis (LR socialinės apsaugos ir darbo ministro 2019 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. A1-791 „Dėl Socialinės aprėpties didinimo 2020–2023 metų veiksmų plano patvirtinimo“)
Socialinę atskirtį patiriantys asmenys	asmenys (šeimos), kurie dėl tam tikrų priežasčių yra atskirti nuo įvairių visuomenės gyvenimo sričių. Socialinę atskirtį patiriantys asmenys gali tuo pačiu metu būti laikomi ir socialinę riziką patiriančiais, ir socialiai pažeidžiamais asmenimis (LR socialinės apsaugos ir darbo ministro 2019 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. A1-791 „Dėl Socialinės aprėpties didinimo 2020–2023 metų veiksmų plano patvirtinimo“)
Socialinę riziką patiriantys asmenys	asmenys (šeimos), veikiami veiksnių ir aplinkybių, dėl kurių šie asmenys (šeimos) patiria socialinę atskirtį ar yra pavojus ją patirti: suaugusių šeimos narių socialinių įgūdžių tinkamai prižiūrėti ir ugdyti nepilnamečius vaikus (įvaikius) stoka ar nebuvimas; nepilnamečių vaikų (įvaikių) visapusio fizinio, protinio, dvasinio, dorovinio vystymosi ir

	saugumo sąlygų šeimoje neužtikrinimas; psichologinė, fizinė ar seksualinė prievarta; smurtas; išnaudojimas prekybai žmonėmis; įsitraukimas ar polinkis įsitraukti į nusikalstamą veiklą; piktnaudžiavimas alkoholiu, narkotinėmis ar psichotropinėmis medžiagomis; priklausomybė nuo alkoholio, narkotinių, psichotropinių medžiagų, azartinių lošimų; elgetavimas, valkatavimas ar benamystė; motyvacijos dalyvauti darbo rinkoje stoka ar nebuvimas. Socialinę riziką patiriantys asmenys gali tuo pačiu metu būti laikomi ir socialinę atskirtį patiriančiais, ir socialiai pažeidžiamais asmenimis (LR socialinės apsaugos ir darbo ministro 2019 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. A1-791 „Dėl Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2020–2023 metų veiksmų plano patvirtinimo“)
Socialinės paslaugos	paslaugos, kuriomis suteikiama pagalba asmeniui (šeimai), dėl amžiaus, neįgalumo, socialinių problemų iš dalies ar visiškai neturinčiam, neįgijusiam arba praradusiam gebėjimus ar galimybes savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimoms) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime.
Verslas	juridinių asmenų, kurių savininkais ar dalininkais (akcininkais) nėra valstybė, savivaldybė (-ės) ir (ar) jų institucijos, ar savarankišką darbą dirbančių fizinių asmenų vykdoma prekių ir (ar) paslaugų gamyba ir (ar) jų realizacija, siekiant pelno ar kitos ekonominės naudos.
Vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorija	vietos plėtros strategijoje, kuriai įgyvendinti skirtas projektas, apibrėžta teritorija, kurioje numatyta įgyvendinti vietos plėtros strategiją.
VPS	Šilutės miesto 2023-2029 m. vietos plėtros strategija
VRM	Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija

Lentelių sąrašas

1 lentelė. Neaktyvių gyventojų skaičiaus kaita	13
2 lentelė. Gausių šeimų skaičiaus kaita.....	13
3 lentelė. Gyventojų miestuose skaičius kaita, 2018–2022 m. pokytis	15
4 lentelė. Gyventojų migracija, 2018–2022 m. pokytis	16
5 lentelė. Šilutės mieste socialinio būsto situacija.....	22
6 lentelė. Krizių ir specializuotos pagalbos centrų skaičius Šilutėje.....	23
7 lentelė. Šilutės rajono gyventojų detalesnė analizė	26
8 lentelė. Įmonių skaičius Lietuvoje, Klaipėdos apskrityje ir Šilutės rajone.....	27
9 lentelė. Šilutės mieste savarankiškai dirbančių asmenų skaičius.....	27
10 lentelė. Šilutės r. sav. Įmonių skaičius pagal dydį	28
11 lentelė. Šilutės r. sav. įmonių apyvarta pagal vykdomos ekonominės veiklos rūšis.....	28
12 lentelė. ES ir kitų fondų pritraukimas į Šilutės miesto VVG veiklos teritoriją.....	29
13 lentelė. Nevyršausybinės organizacijos Šilutėje	29
14 lentelė. Šilutės miesto gyventojų atliktos apklausos rezultatai	31
15 lentelė. Šilutės miesto gyventojų atliktos apklausos rezultatai	33
16 lentelė. Šilutės miesto gyventojų atliktos apklausos rezultatai	33
17 lentelė. Šilutės miesto VVG teritorijos SSGG analizė	35
18 lentelė. Šilutės miesto vietos plėtros strategijos tikslai, uždaviniai ir jų įgyvendinimo stebėsenos rodikliai	37
19 lentelė. Bendruomenės dalyvavimas Šilutės miesto vietos plėtros strategijos rengimo procese	42
20 lentelė. Šilutės miesto 2023-2029 m. vietos Plėtros Strategijos finansinis veiksmų planas	45
21 lentelė. VPS įgyvendinimo valdymo ir stebėsenos funkcijų paskirstymas	56
22 lentelė. Strategijos įgyvendinimo stebėsenos priemonių planas	59
23 lentelė. Vietos plėtros strategijos stebėsenos valdymo tvarkos grafikas	60

Paveikslų sąrašas

1 paveikslas. Šilutės miesto gyventojų pasiskirstymas pagal amžių, 2022 m. duomenimis	11
2 paveikslas. Gyventojai pagal išsilavinimą Šilutės mieste, 2021 m. gyventojų ir būstų surašymo rezultatų duomenimis.....	11
3 paveikslas. Bedarbių skaičius Šilutės rajono savivaldybėje ir mieste, 2018–2022 m. pokytis	12
4 paveikslas. Šilutės mieste registruotų bedarbių pasiskirstymas pagal lytį ir amžių	12
5 paveikslas. Nuo smurto artimoje aplinkoje, kurie kreipėsi ir jiems buvo paskirta Intensyvi krizių įveikimo pagalba skaičius, 2018–2022 m. pokytis	13
6 paveikslas. Bendras gimstamumo rodiklis (naujagimiai 1000-iui gyventojų), 2018–2022 m. pokytis ...	17
7 paveikslas. Bendras mirtingumo rodiklis (1000-iui gyventojų), 2018–2022 m. pokytis	18
8 paveikslas. Gyventojų pasiskirstymas pagal amžiaus grupes Šilutės mieste, 2018–2022 m. pokytis, proc.	18
9 paveikslas. Gyventojų išsilavinimas nuo 15 iki 64 metų amžiaus gyventojų skaičiaus 2021 m.....	19
10 paveikslas. Skurdą ir/ar skurdo riziką patiriančios šeimos (asmenų sk.), 2018–2022 m. pokytis	19
11 paveikslas. Socialinę riziką patiriančių asmenų, priklausančių šeimoms auginančioms vaikus skaičius, 2018–2022 m. pokytis.....	20
12 paveikslas. Specialusis nuolatinės slaugos ar specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis, 2018–2022 m. pokytis.....	20
13 paveikslas. Fiziškai neįgalūs asmenys ir/ar intelekto ir psichikos negalią turintys asmenys nuo gyventojų skaičiaus, 2018–2022 m. pokytis	21
14 paveikslas. Fiziškai neįgalūs asmenys ir/ar intelekto ir psichikos negalią turintys Šilutės r. sav. gyventojai, 2018–2022 m. pokytis	22
15 paveikslas. Nuo smurto artimoje aplinkoje, kurie kreipėsi ir jiems buvo paskirta Intensyvi krizių įveikimo pagalba skaičiaus, 2018–2022 m. pokytis.....	23
16 paveikslas. Socialinės pašalpos gavėjų skaičius, nuo bendro gyventojų skaičiaus, 2018–2022 m. pokytis	24
17 paveikslas. Užimtų gyventojų skaičius, nuo bendro gyventojų skaičiaus, 2018–2022 m. pokytis	24
18 paveikslas. Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis, 2018–2022 m. pokytis	25
19 paveikslas. Registruoti bedarbiai nuo bendro gyventojų skaičiaus proc. 2018–2022 metais.....	27
20 paveikslas. Apklausoje dalyvavę gyventojai pagal užsiėmimą.....	30
21 paveikslas. Apklausoje dalyvavę gyventojai pagal amžių	31

Išvadas

Vietos plėtros strategijos tikslas ir uždaviniai

Šilutės mieste susiduriama su įvairiomis socialinėmis - ekonominėmis problemomis: gyventojų senėjimu, socialine diferenciacija ir gyventojų dalies atskirtimi, nedarbu, gyventojų neveiklumu, verslumo stoka, skurdu ir kt. Įgyvendinant Šilutės miesto veiklos grupės „Pamario kraštas“ vietos plėtros strategiją 2016 – 2023 m., buvo pastebėtos teigiamos Šilutės miesto vystymosi tendencijos, pradėtos spręsti vietos gyventojų problemos siekiant užtikrinti poreikius. Atsižvelgiant į matomas teigiamas tendencijas, nuspręsta parengti Šilutės miesto 2023 - 2029 m. vietos plėtros strategiją, kurios įgyvendinimas prisidės prie tolimesnio Šilutės miesto bendruomeninės gyvensenos vystymosi, gyventojų problemų sprendimo ir poreikių užtikrinimo.

Šilutės miesto 2023 - 2029 m. vietos plėtros strategijos įgyvendinimo paskirtis – skatinti:

- Šilutės miesto gyventojų aktyvią įtrauktį, siekiant propaguoti lygias galimybes, nediskriminavimą ir aktyvų dalyvavimą, gerinti įsidarbinamumą, ypač palankių sąlygų neturinčių grupių,
- mažas pajamas gaunančių namų ūkių ir nepalankioje padėtyje esančių grupių, įskaitant specialių poreikių turinčius asmenis, socialinę ir ekonominę įtrauktį vykdant integruotus veiksmus,
- gyventojų verslumą.

Šilutės miesto 2023 - 2029 m. vietos plėtros strategijos tikslas - skatinti Šilutės miesto gyventojų socialinę įtrauktį, gerinti jų padėtį darbo rinkoje, verslumą. Tikslas siekiamas per 4 uždavinius (1.1. iniciatyvų, skirtų bendruomenės verslumui didinti, įgyvendinimas, 1.2. bedarbių ir ekonomiškai neaktyvių asmenų užimtumo skatinimui skirtų iniciatyvų įgyvendinimas, 1.3. gyventojų socialinės atskirties mažinimas per bendruomenių inicijuojamas veiklas, 1.4. socialinio verslo kūrimas ir plėtra) ir 4 veiksmus. Numatoma įgyvendinti 9 projektus, įtraukti į BIVP ne mažiau kaip 200 dalyvių.

Įgyvendinant VPS numatoma pagrindinį dėmesį skirti socialinei integracijai bei ekonominio aktyvumo didinimui, nediskriminavimo užtikrinimui apjungiant skirtingas suinteresuotąsias grupes siekiant mažinti neigiamas socialines ir ekonomines tendencijas Šilutės mieste ir kartu, Šilutės rajone bei Klaipėdos regione.

Analizuojant Šilutės miesto situaciją nagrinėjama įvairi oficialiai ir viešai prieinama informacija apie Šilutės miestą, Šilutės seniūniją, Šilutės rajono savivaldybę, Klaipėdos regioną (apskritį) ir Lietuvą (2021-2022 m. duomenys). Pagrindinis dėmesys skiriamas Valstybės duomenų agentūros turimiems duomenims. Tačiau ji daugelio rodiklių (duomenų) apie Šilutės miestą atskirai nesistemina, todėl naudojama Šilutės rajono savivaldybės administracijos ir Šilutės seniūnijos, kitų atsakingų institucijų, VĮ Registrų centro, Valstybinės mokesčių inspekcijos prie LR finansų ministerijos, Užimtumo tarnybos prie LR socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pateikta statistinė ir kita informacija, 2021 m. visuotinio gyventojų ir būstų surašymo duomenys. Taip pat buvo remiamasi kituose oficialiuose dokumentuose minimais aktualiais duomenimis ir teiginiais bei pagal analogijas atliekamais skaičiavimais. Itin svarbus šaltinis – pačių Šilutės miesto gyventojų išsakyta nuomonė iš šiam tikslui atliktos jų anketinės apklausos.

Šilutės miesto 2023-2029 m. vietos plėtros strategijos rengimo procesui organizuoti Šilutės miesto VVG pirmininko 2023 m. kovo 8 d. įsakymu Nr. IS-3 suformuota Šilutės miesto vietos plėtros strategijos rengimo darbo grupė, į kurios sudėtį įtraukti Šilutės miesto VVG atstovai (Valdybos nariai, nariai, administracijos atstovai), išorės ekspertai ir kiti Šilutės rajono savivaldybės administracijos ir Šilutės seniūnijos deleguoti specialistai.

1. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO TERITORIJA IR GYVENTOJŲ, KURIEMS TAIKOMA VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA, APIBRĖŽTIS

1.1. Teritorija

Šilutės miesto VVG veiklos teritorija yra Šilutės miestas, esantis vakarinėje Lietuvos dalyje, Klaipėdos apskrityje, Šilutės rajono savivaldybėje, nutolęs 50 km. į pietus nuo Klaipėdos miesto, esantis pasienio zonoje su Kaliningrado sritimi (Rusijos Federacija). Geografiniu požiūriu Šilutė, kaip Pamario kraštas, esantis netoli Kuršių marių ir Rusnės salos, pasižymi rekreacinėmis zonomis, dideliu vandens telkinių plotu, užliejamomis teritorijomis.

Per Šilutę eina geležinkelis Klaipėda–Pagėgiai, teka Šyšos upė. Tai lėmė miesto išsidėstymą. Pietinėje dalyje natūralią gamtinę kliūtį miesto plėtrai sudaro Šyšos upė. Rytinę teritoriją kerta geležinkelis, vakariniu pakraščiu praeina Šilutės – Rusnės kelias. Šilutės miesto plotas 13 km². Šilutės miesto želdinių teritorija, kuri išsidėsčiusi rytinėje miesto dalyje Šyšos upės kairiajame krante, sudaro 16 % nuo bendro miesto ploto, vandenys 4 %, užstatyta teritorija 24 %. Šilutėje veikia šeši lopšeliai - darželiai, viena pradinė, dvi pagrindinės mokyklos, dvi gimnazijos, Šilutės jaunimo ir suaugusiųjų mokymo centras, dvi neformaliojo švietimo įstaigos (meno ir sporto mokyklos), profesinio mokymo centras, Šilutės pirminės sveikatos priežiūros centras, ligoninė, 13 dantų priežiūros įstaigų, 2 reabilitacijos įstaigos, kultūros centras, biblioteka, socialinės globos namai, socialinių paslaugų centras, atviras jaunimo centras, vaiko gerovės ir globos centras, vieni senelių globos namai, muziejus, penki maldos namai ir kt. įstaigos ar jų padaliniai. Plačiai yra žinomi Šilutėje veikiantys baldų, sūrių, durpių gamintojai. Taip pat mieste veikia statybų bendrovės, žuvininkystės įmonės, Žuvininkystės įmonių asociacija.

Šilutės miestas yra Šilutės rajono savivaldybės ir Šilutės seniūnijos administracinis centras. Šilutės seniūnijos teritorija ribojasi su Rusnės, Kintų, Saugų, Gardamo, Žemaičių Naumiesčio ir Juknaičių seniūnijomis.

Šilutės mieste yra viena seniūnija – Šilutės ir dvi seniūnaitijos – Šilutės ir Šilutės Naujakurių. Šilutės seniūnija apima Šilutės miestą ir šalia miesto esančias 26 kaimiškasias gyvenvietes (Armalėnai, Barzdūnai, Didšiliai, Gaideliai, Gnybalai, Grabupėliai, Grabupiai, Jonaičiai, Kalininkai, Kirlikai, Laučiai, Macikai, Mažiai, Metirkviečiai, Pagryniai, Rupkalviai, Sausgalviai, Šilmeižiai, Šyša, Šlažai, Tatamiškiai, Traksėdžiai, Užliekniai, Verdainė, Vileikiai, Žalgiriai). Paminėtos kaimiškosios gyvenvietės neįeina į Šilutės miesto VVG veiklos ir Šilutės miesto vietos plėtros strategijos tikslinę teritoriją.

Šilutės miesto VVG teritorija ribojasi su Šilutės žuvininkystės regiono vietos veiklos grupės „Žuvėjų kraštas“ ir Šilutės rajono VVG asociacijos „Lamatos žemė“ veiklos teritorijomis. Tarp šių VVG yra užsimezgę stiprūs ir ilgamečiai partnerystės ir bendradarbiavimo ryšiai.

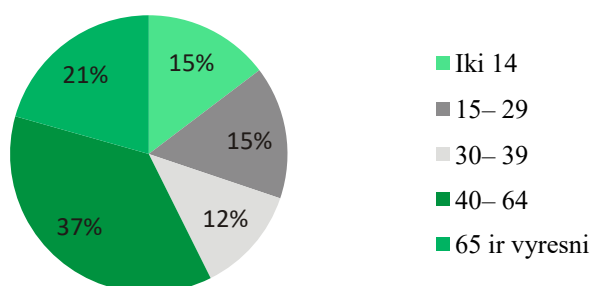
1.2. Gyventojai

Valstybės duomenų agentūros duomenimis, 2022 metų pradžios duomenimis Šilutės mieste gyveno 15 816 gyventojų, kas sudaro 41,9 proc. Šilutės rajono savivaldybės gyventojų, kurių buvo 38 493. Gyventojų tankis Šilutės mieste 2022 metais - 1 213 žm./km², tuo tarpu Šilutės rajone – 22,6 žm./km², Lietuvoje - 43 žm./km². 2022 metais taip pat Šilutės mieste stebima teigiama migracijos

tendencija – atvyko 789 asmenys, išvyko – 652. Atvykusiųjų skaičius į Šilutę palaipsniui auga nuo 2019 metų (žr. 6 lentelę).

Pagal gyventojų surašymo duomenis Lietuvoje 2021 metais buvo registruotas 2 810 761 nuolatinis gyventojas. Iš jų – 1 304 965 vyrai ir 1 505 796 moterys, t. y. atitinkamai 46 proc. ir 54 proc. Šilutės rajono savivaldybėje 2021 metais gyveno 18 395 vyrai ir 20 672 moterys, atitinkamai 47 proc. ir 53 proc. nuo 39 067 gyventojų. Tuo tarpu Šilutės mieste, gyventojų surašymo duomenimis, iš viso tais metais gyveno 15 952 žmonės, iš jų 7 282 vyrai ir 8 670 moterų, atitinkamai 46 proc. ir 54 proc. Taigi gyventojų pasiskirstymas pagal lytį Šilutės mieste, atitinka šalies tendencijas.

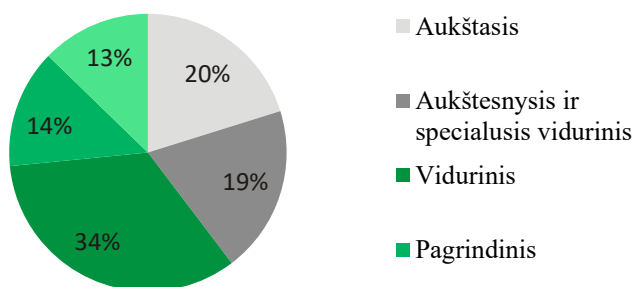
2022 metais Šilutės mieste daugiausiai buvo 40-64 metų amžiaus gyventojų, t. y. 37 proc. ir 21 proc. vyresnių nei 65 metų amžiaus gyventojai. Gyventojai nuo 30 m. iki 39 metų sudarė 13 proc. Nors akivaizdu, kad Šilutės mieste dominuoja vyresnio amžiaus žmonės, tačiau didžioji jų dalis yra darbingo amžiaus (žr. 1 pav.).

1 paveikslas. Šilutės miesto gyventojų pasiskirstymas pagal amžių, 2022 m. duomenimis

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra¹

Šilutės miesto gyventojų išsilavinimo lygis nėra aukštas, dominuoja vidurinę išsilavinimą turintieji. Procentinė gyventojų išsilavinimo išraiška pateikta 2 paveiksle.

2 paveikslas. Gyventojai pagal išsilavinimą Šilutės mieste, 2021 m. gyventojų ir būstų surašymo rezultatų duomenimis

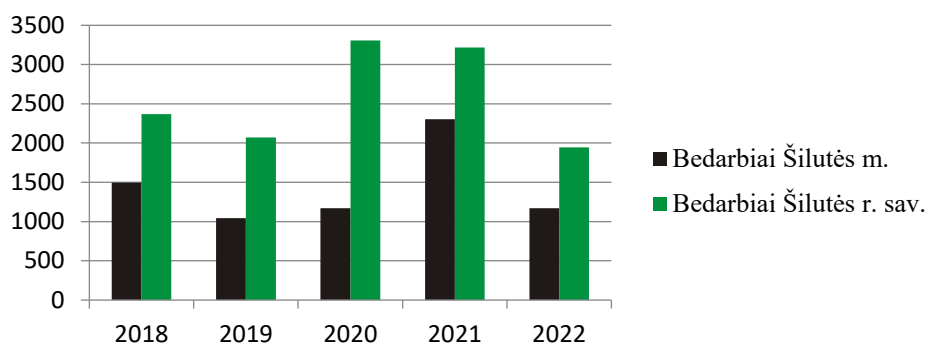
Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra²

¹ Valstybės duomenų agentūra. Prieiga internetu: <https://osp.stat.gov.lt/gyventojai1>

² Valstybės duomenų agentūra. Prieiga internetu: <https://osp.stat.gov.lt/gyventoju-ir-bustu-surasymai1>

2022 metais Užimtumo tarnybos Klaipėdos klientų aptarnavimo departamento Šilutės skyriuje 2022 m. įregistruoti 1943 bedarbiai. Daugiausia bedarbių registruota Šilutės seniūnijoje – konkrečiai Šilutės mieste. Pagal Užimtumo tarnybos prie LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Šilutės skyriaus pateikiamus duomenis 2022 m. Šilutės mieste buvo įregistruoti 1170 bedarbiai (žr. 3 pav.)

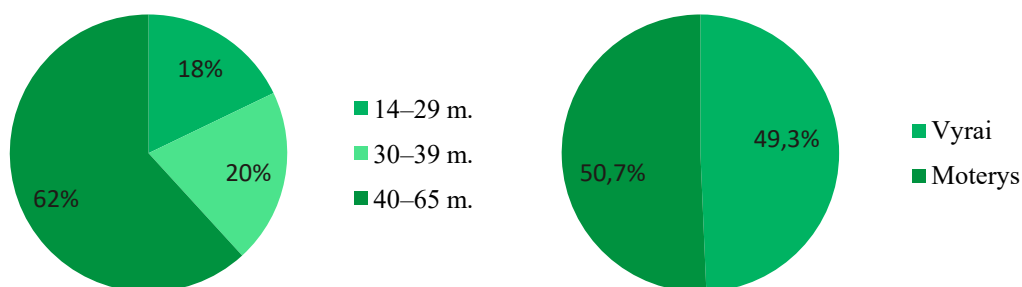
Ilgalaikių bedarbių Šilutės rajone 2022 metais registruota 520, iš jų: 291 moteris ir 229 vyrai. Tai yra beveik ketvirtadalis visų Šilutėje registruotų bedarbių. (1.3) ³

3 paveikslas. Bedarbių skaičius Šilutės rajono savivaldybėje ir mieste, 2018–2022 m. pokytis

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūros ir Užimtumo tarnybos statistiniai duomenis⁴

Duomenys rodo, kad 2022 metais daugiau nei pusę registruotų bedarbių Šilutės mieste sudaro vyresnio amžiaus (40–65 m.) gyventojai. (žr. 4 pav.) Vertinant bedarbių pasiskirstymą pagal lytį, jis yra panašus: 1,4 proc. didesnę bedarbių dalį Šilutės mieste nuo 2021 metų sudaro moterys.

4 paveikslas. Šilutės mieste registruotų bedarbių pasiskirstymas pagal lytį ir amžių

Šaltinis: Užimtumo tarnybos statistiniai duomenis⁵

Neaktyvių gyventojų skaičius Šilutės mieste, 2022 metais siekė 2831 asmenis, tai sudarė apie 18 proc. visų Šilutės miesto gyventojų skaičiaus. (žr. 1 lentelę)

³ Taip pateikiama susietumo „Nr./nuoroda analizės dalyje“ iš Šilutės miesto VVG teritorijos SSGG analizės (žr.19 lentelė).

⁴ Užimtumo tarnybos prie SADM, Šilutės skyriaus ir Valstybės duomenų agentūros 2023– 03– 09 pateikti duomenis. Prieiga internetu: <https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=c38e8d37-9627-444e-9167-42dc109f7737#/>

⁵ Užimtumo tarnybos prie SADM, Šilutės skyriaus 2023– 03– 09 pateikti duomenis

1 lentelė. Neaktyvių gyventojų skaičiaus kaita

	2018	2019	2020	2021	2022
Neaktyvių gyventojų skaičius	1 650	1 020	864	1 764	2 831

Šaltinis: Valstybinės duomenų agentūros ir Užimtumo tarnybos statistiniai duomenys⁶

Šilutės mieste skurdą ir/ar skurdo riziką patiriantys gyventojai 2022 metais sudarė 10 proc. Šilutės miesto gyventojų (1608). Tuo tarpu socialinę riziką patiriančių asmenų, priklausančių šeimoms auginančioms vaikus, grupei priklausančių asmenų buvo 91. Viso gausių šeimų Šilutėje 2022 metais buvo 327, tai yra 39 šeimomis mažiau nei 2018 metais (žr. 2 lentelę).

2 lentelė. Gausių šeimų skaičiaus kaita

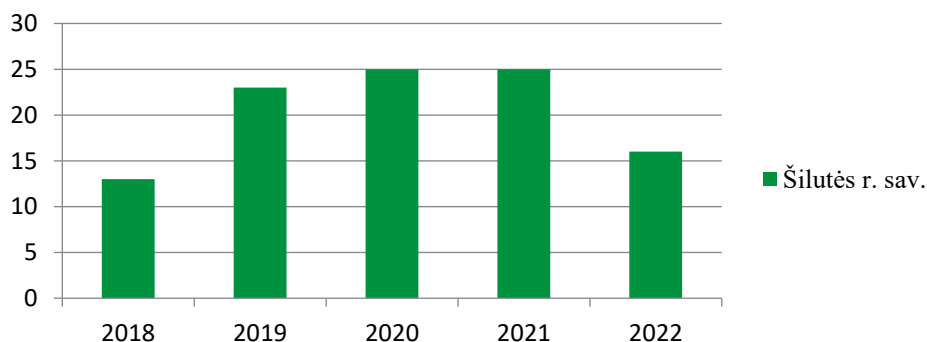
	2018	2019	2020	2021	2022
Gausios šeimos (skaičius)	366	363	339	313	327

Šaltinis: Šilutės rajono savivaldybės administracija

Šilutės mieste gyventojų, kuriems yra nustatytas specialusis nuolatinės slaugos ar specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis, 2022 metais buvo 1249 ir jie sudarė 7,9 proc. gyventojų, tuo tarpu bendrai Šilutės rajone sudarė 5,3 proc. gyventojų⁷.

2022 metais Šilutėje buvo 5202 fiziškai neįgalūs asmenys ir/ar intelekto ir psichikos negalią turintys asmenys, tai sudaro 13,5 proc. visų Šilutės rajono gyventojų⁸.

Šilutės rajone 2022 metais buvo identifikuota 16 asmenų nukentėjusių nuo smurto artimoje aplinkoje, kurie kreipėsi ir jiems buvo paskirta Intensyvi krizių įveikimo pagalba (socialinės priežiūros paslauga) – tai socialinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ir (ar) atkūrimo, pagalbos, kitų būtinųjų paslaugų (asmens higienos, buitinių ir kt.) suteikimas ir (ar) organizavimas asmeniui (šeimai), siekiant atkurti jo (jos) savarankiškumą, prarastus socialinius ryšius ir padėti integruotis į visuomenę, laikino apgyvendinimo, jei asmuo (šeima) dėl patirto smurto, prievartos, nustatyto vaiko apsaugos poreikio ar kitų priežasčių negali naudotis savo gyvenamąja vieta (žr. 5 pav.).

5 paveikslas. Nuo smurto artimoje aplinkoje, kurie kreipėsi ir jiems buvo paskirta Intensyvi krizių įveikimo pagalba skaičius, 2018–2022 m. pokytis

⁶ Neaktyvių gyventojų skaičiaus pagrindimas – 10 lentelė. Šilutės rajono gyventojų detalesnė analizė

⁷ Šilutės rajono savivaldybės Socialinės paramos skyriaus pateikti duomenys (Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos internetinis psl., Informacinės sistemos „Parama“, „SPIS“, Socialinių paslaugų planai, ataskaitos)

⁸ Šilutės rajono savivaldybės Socialinės paramos skyriaus pateikti duomenys (Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos internetinis psl., Informacinės sistemos „Parama“, „SPIS“, Socialinių paslaugų planai, ataskaitos)

Tikslinės grupės

Aptarta gyventojų ir atskirų jų grupių situacija Šilutės mieste nusako ir tikslines gyventojų grupes, į kurias orientuota vietos plėtros strategija:

- bedarbiai ir neaktyvūs asmenys, pagrindinį dėmesį skiriant jaunimui (per veiksmą „1.2.1. Įsidarbinimo galimybes didinančių paslaugų teikimas vykdant informavimą, konsultavimą, tarpininkavimą ar profesinio mokymą ir praktikas darbo vietoje“)
- socialinės rizikos šeimos ir jų vaikai (per veiksmą „1.3.1. Socialinių ir kitų reikalingų paslaugų prieinamumo didinimas, plėtojant informavimo, tarpininkavimo, konsultavimo paslaugas, gyventojų socialinių ryšių bendruomenėje stiprinimas“)
- neįgalūs asmenys, tame tarpe ir vaikai (per veiksmą „1.3.1. Socialinių ir kitų reikalingų paslaugų prieinamumo didinimas, plėtojant informavimo, tarpininkavimo, konsultavimo paslaugas, gyventojų socialinių ryšių bendruomenėje stiprinimas“)
- socialinių poreikių turintys asmenys, šeimos, kuriose auga socialinių poreikių turintys vaikai ir jaunuoliai (per veiksmą „1.3.1. Socialinių ir kitų reikalingų paslaugų prieinamumo didinimas, plėtojant informavimo, tarpininkavimo, konsultavimo paslaugas, gyventojų socialinių ryšių bendruomenėje stiprinimas“)
- jauno verslo subjektai (per veiksmą „1.1.1. Iniciatyvų, skirtų paskatinti gyventojų verslumą, įgyvendinimas“ ir per veiksmą „1.4.1. „Darbo vietų steigimas, produktų ir paslaugų, pritaikytų bendruomenės poreikiams kūrimas ir diegimas“)

Svarbu pažymėti, kad tikslinei grupei, į kurią orientuota vietos plėtros strategija, priskiriami prie socialinės integracijos prisidėsiantys asmenys besirūpinantys socialiai pažeidžiamais ir socialinę riziką (atskirtį) patiriančiais asmenimis, t. y. savivalda, NVO, verslas, apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje srityje dirbantys asmenys ir organizacijos. Taip pat į veiklas kartu su tikslinėmis grupėmis bus įtraukti ir kiti miesto bendruomenės nariai, taip mažinant tikslinių grupių stigmatizavimą (žmogaus orumą žeminančių etikečių klįjavimą) ir sudarant sąlygas tikslinių grupių asmenims užmegzti draugiškus ryšius su bendruomenės nariais.

Prie tikslinės grupės priskiriami ne tik statistiškai identifikuojami asmenys, vietos plėtros strategijoje aptariami asmenys, bet ir kitos asmenų grupė, apie kurias oficialiosios statistikos nėra – marginalizuotos bendruomenės (priklausantieji nuo psichotropinių medžiagų, alkoholio, benamiai pabėgėliai ir kt.).

Įgyvendinant vietos plėtros strategiją, bus koncentruojamasi į įvardintąsias tikslines grupes, bet neapsiribojant tik jomis.

⁹ Šilutės rajono savivaldybės Socialinės paramos skyriaus 2023-03 surinkti duomenys (Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos internetinis psl., Informacinės sistemos „Parama“, „SPIS“, Socialinių paslaugų planai, ataskaitos)

2. TERITORIJOS, KURIAI RENGIAMA VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA, ANALIZĖ

2.1. Šilutės miesto VVG teritorijos vystymosi poreikių ir galimybių analizė

Šilutės miesto VVG teritorijos socialinis-ekonominis-demografinis situacijos tyrimas grindžiamas statistinių duomenų ir gyventojų poreikių, identifikuotų apklausos metu, analize. Siekiant įvertinti vystymosi tendencijas Šilutės mieste, buvo atliktas duomenų palyginimas 2018–2022 metais (jei informacija prieinama). Taip pat siekiant įvertinti Šilutės miesto situaciją kitų panašių miestų, rajonų kontekste buvo atliktas palyginimas su šiomis teritorijomis: Šilutės rajonu, Kretingos miestu, Kretingos rajonu. Taip pat Šilutės miesto tendencijos vertinamos lyginant su šalies rodikliais.

Atlikus duomenų analizę pastebėta, kad Šilutės mieste gyventojų skaičius 2018-2022 metais palaipsniui didėja: nors 2022 m. pradžioje Šilutės mieste gyveno 136 gyventojų (0,9 proc.) mažiau nei 2021 metais, bendrai 2022 metų pradžioje gyveno 397 gyventojų (2,6 proc.) daugiau nei 2018 metais. Palyginimui, Kretingos mieste stebimas gyventojų sumažėjimas (201 gyv.) lyginant 2018 metus su 2022 metais. Tuo tarpu Šilutės rajone paskutiniaisiais metais stebimas gyventojų skaičiaus mažėjimas: 2022 metais buvo 574 gyventojais (1,5 proc.) mažiau nei 2021 m. ir 256 gyventojais (0,7 proc.) mažiau nei 2018 metais. Gyventojų augimo tendencija miestuose matoma bendrai visoje Lietuvoje ir Klaipėdos apskrityje (žr. 3 lentelę). (1.1)

3 lentelė. Gyventojų miestuose skaičius kaita, 2018–2022 m. pokytis

Metai		2018		2019		2020		2021		2022	
Teritorija	Bendra s / Mieste	Gyv. sk.	Proc.	Gyv. sk.	Proc.	Gyv. sk.	Proc.	Gyv. sk.	Proc.	Gyv. sk.	Proc.
Lietuvos Respublik a	Bendras	2808901	–	2794184	–	2794090	–	2810761	–	2805998	–
	Mieste	1884722	67,1	1875370	67,1	1882506	67,4	1916751	68,2	1913385	68,2
Klaipėdos apskritis	Bendras	317252	–	317722	–	319958	–	322283	–	324263	–
	Mieste	222119	70	222119	69,91	222396	69,51	228654	70,95	228956	70,6
Šilutės r. sav.	Bendras	38749	–	38204	–	37641	–	39067	–	38493	–
	Mieste	15419	39,8	15111	39,6	14980	39,8	15952	40,83	15816	41,1
Kretingos r. sav.	Bendras	37 945	–	37 575	–	37425	–	37639	–	37404	–
	Mieste	17 274	45,5	16 820	44,8	16 583	44,3	17 249	45,8	17 046	45,6

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra¹⁰

Gyventojų skaičiaus augimą 2020-2021 metais Šilutės ir Kretingos miestuose, Šilutės rajone bei Klaipėdos apskrityje ir Lietuvoje galima grįsti teigiamomis migracijos tendencijomis (žr. 4 lentelę), nes natūrali gyventojų kaita gyventojų skaičiui kaip tik turėjo neigiamą poveikį (2018–2022 m. Šilutės rajono savivaldybėje mirė 1265 gyventojais daugiau negu gimė ir minėtu laikotarpiu

¹⁰ Valstybės duomenų agentūra. Prieiga internetu: <https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=98b79c67-17cb-4b94-b9fa-18a940040196#/>

mirusiųjų skaičius augo, tuo tarpu gimstamumas mažėjo)¹¹. Visgi 2022 metų pradžioje vėl stebimas gyventojų mažėjimas Kretingoje (203 gyventojais), Šilutėje (136 gyventojais) ir Šilutės rajone, kaip ir Lietuvoje bei bendrai Lietuvos miestuose. (1.1)

4 lentelė. Gyventojų migracija, 2018–2022 m. pokytis

Metai	Migracija	2018		2019		2020		2021		2022	
Teritorija	Atvyko / išvyko / neto	Vnt.	Proc.	Vnt.	Proc.	Vnt.	Proc.	Vnt.	Proc.	Vnt.	Proc.
Lietuvos Respublika	Gyv. sk.	2808901	–	2794184	–	2794090	–	2810761	–	2805998	–
	Atvyko	105090	3,7	113232	4,1	113691	4,1	109601	3,9	191720	6,8
	Išvyko	108382	3,9	102438	3,7	93698	3,4	89948	3,2	119348	4,3
	Neto	-3292	-0,12	10794	0,39	19993	0,72	19653	0,70	72372	2,58
Klaipėdos apskritis	Gyv. sk.	317252	–	317722	–	319958	–	322283	–	324263	–
	Atvyko	15336	4,8	16308	5,1	16122	5,0	16,6	16602	29306	9,0
	Išvyko	14163	4,5	13238	4,2	12449	3,9	12,2	12224	15733	4,9
	Neto	1173	0,37	3070	0,97	3673	1,15	4,4	4378	13573	4,19
Šilutės r. sav.	Gyv. sk.	38749	–	38204	–	37641	–	39067	–	38493	–
	Atvyko	1427	3,7	1370	2,6	1079	2,7	1183	3,0	1921	5,0
	Išvyko	1791	4,6	1742	4,2	1284	4,2	1307	3,3	1586	4,1
	Neto	-364	-0,94	-372	-1,62	-169	-1,47	-124	-0,32	335	0,87
Šilutės m.*	Gyv. sk.	15419	–	15111	–	14980	–	15952	–	15816	–
	Atvyko	568	3,68	542	3,59	429	2,87	483	3,03	789	4,99
	Išvyko	713	4,62	689	4,56	511	3,41	534	3,35	652	4,12
	Neto	-145	-0,94	-147	-0,97	-67	-0,45	-51	-0,32	138	0,87
Kretingos m.*	Gyv. sk.	17 274	–	16 820	–	16 583	–	17 249	–	17 046	–
	Atvyko	738	4,27	643	3,82	610	3,68	665	3,86	929	5,45
	Išvyko	848	4,91	651	3,87	553	3,33	616	3,57	706	4,14
	Neto	-110	-0,64	-8	-0,05	58	0,35	49	0,28	223	1,31

* Kadangi tokios informacijos savivaldybė ir valstybės institucijos nepateikė (nes neturi), o prieinamose duomenų bazėse tokių duomenų taip pat nėra, miestų duomenys apskaičiuoti pagal rajono ir miesto gyventojų skaičiaus proporciją.

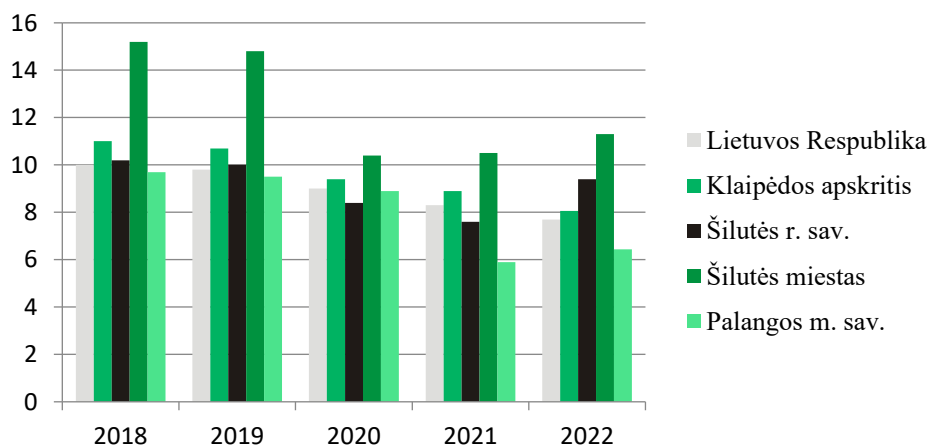
Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra¹²

¹¹ 2018–2022 m. Šilutės r. sav. gimė 1938, mirė 3203. Šilutės r. sav. administracijos statistiniai duomenys

¹² Valstybės duomenų agentūra. Prieiga internetu: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=37cb62dd-a49f-4d80-96ab-0275c48d9a8a#/>

2022 metais pastebimas itin padidėjęs atvykusiųjų į Šilutę skaičius. Atvykusiųjų skaičius į Šilutę palaipsniui auga nuo 2019 metų. Ne veltui 2020-2022 metais Šilutės miesto VVG kartu su Šilutės turizmo informacijos centru, Asociacija „Lamatos žemė“ ir Šilutės žuvininkystės regiono vietos veiklos grupe „Žuvėjų kraštas“ įgyvendino partnerystės projektą „Socialinis dialogas - partnerystė gyvensenos kokybei“, kurio tikslas buvo suteikti galimybę, sugrįžusiems gyventi į Šilutę ar ketinantiems sugrįžti iš emigracijos į gimtąjį miestą gyventojams, užsienio valstybių piliečiams, kitos tautybės nei lietuvių Šilutės gyventojams ar ieškantiems prieglobsčio Šilutės rajone gyventojams, labiau įsijungti į Šilutės miesto bendruomenę, racionaliau išnaudoti visas teikiamas galimybes lavintis, mokytis ir atrasti savitą, išskirtinę veiklos vietą Šilutės mieste. Viena iš projekto metu įgyvendintų veiklų - sukurta Bendradarbiavimo platforma „Atrask namus“ <https://www.atrasknamus.lt/>.

2022 metais Šilutės mieste gimė 178 naujagimiai, 10 daugiau nei prieš metus, tačiau 56 mažiau nei 2018 metais. Palangoje taip pat nors gimstamumas padidėjo 13 naujagimių lyginant 2021 su 2022 metais, tačiau lyginant su 2018 metais sumažėjo 37. Bendras gimstamumo rodiklis 1000-iui gyventojų Šilutės mieste yra 11,3 ir lyginant su šalies, apskrities, savivaldybės ir Palangos miesto rodikliais yra pastebimai didesnis: Palangoje 6,4, rajone – 9,4, Klaipėdos apskrityje – 8,06, kai Lietuvoje – 7,7. Visgi 2018-2022 metais stebimas bendro gimstamumo rodiklio mažėjimas tiek šalyje, tiek Klaipėdos apskrityje, tiek Šilutės rajone, tiek Palangos mieste, kuriame gimstamumas mažesnis už bendrą šalies rodiklį (žr. 6 pav.) (1.1)

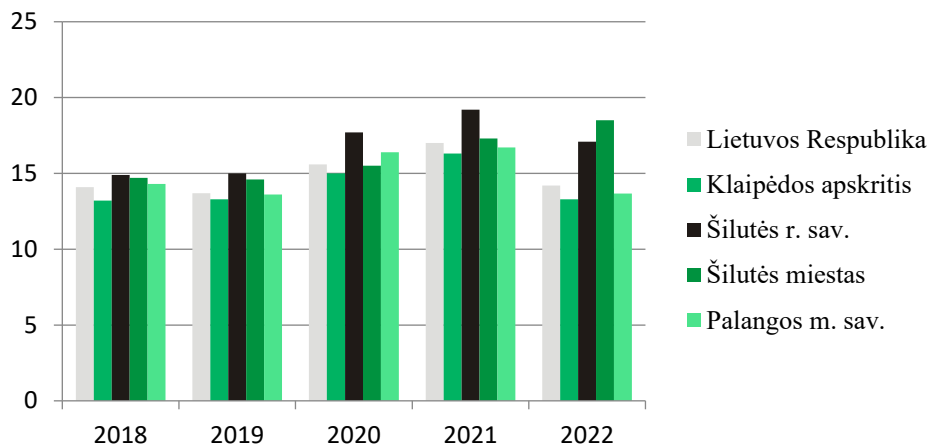

6 paveikslas. Bendras gimstamumo rodiklis (naujagimiai 1000-iui gyventojų), 2018–2022 m. pokytis

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūros ir Šilutės r. sav. administracijos statistiniai duomenis¹³

Mirtingumas 2022 metais lyginant su 2018 metais Šilutės mieste paaugo, o Palangos mieste, Šilutės rajono savivaldybėje, Klaipėdos apskrityje ir šalyje sumažėjo. Bendras mirtingumo rodiklis, tenkantis 1000-iui gyventojų, 2022 metais Šilutės mieste buvo 18,5, Palangos mieste – 13,7, Šilutės rajono savivaldybėje – 17,2, Klaipėdos apskrityje – 13,3, šalyje – 14,2 (žr. 7 pav.).

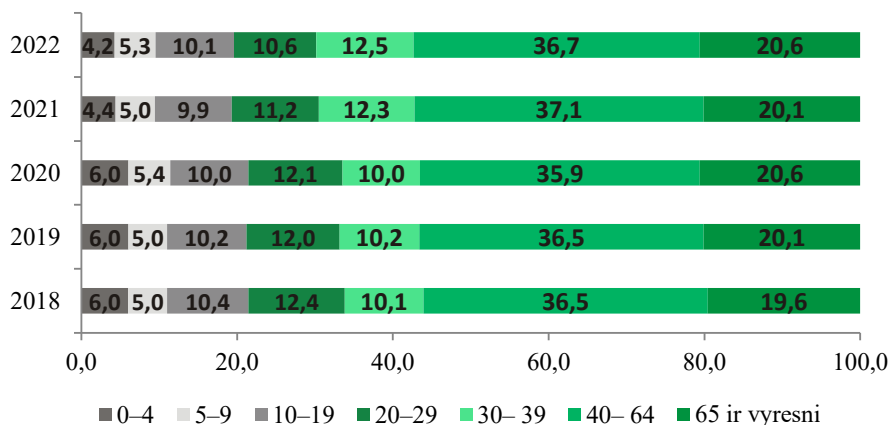
¹³ Valstybės duomenų agentūros ir Šilutės r. sav. statistiniai duomenis. Prieiga internetu: <https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=c3fe00e0-6dcc-48bd-b335-5537de913422>, <https://www.silute.lt/veiklos-sritys/civiline-metrikacija/7499#c-29/t-37>

7 paveikslas. Bendras mirtingumo rodiklis (1000-iui gyventojų), 2018–2022 m. pokytis

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūros ir Šilutės r. sav. administracijos statistiniai duomenis¹⁴

Vertinant Šilutės miesto gyventojų struktūrą pagal amžių bei rodiklio pokytį 2018–2022 m. pastebima, jog gyventojų struktūra keičiasi nežymiai: didžiąją dalį sudaro 40–64 m. gyventojai, mažiausią – 5–9 m. gyventojai. **(1.2)** Analizuojamu laikotarpiu vaikų iki 4 m. amžiaus dalis bendroje gyventojų struktūroje mažėjo 1,8 proc. punktu (nuo 6 iki 4,2 proc.), vaikų 5–9 m. amžiaus padidėjo vos 0,3 proc. punktu, atitinkamai 10–19 m. amžiaus jaunuolių sumažėjo. Vaikų ir jaunimo mažėjimas yra itin neigiama tendencija, nes ši amžiaus grupė yra būsimoji darbo jėga. Tuo tarpu 65 ir vyresnių gyventojų dalis augo 1 proc. punktu (nuo 19,6 iki 20,6 proc.). Taip pat Šilutėje didėja 40–64 metų gyventojų skaičius. Augant vyresnio amžiaus, pensinio amžiaus gyventojų skaičiui bei mažėjant jaunų gyventojų skaičiui, galimas demografinės pusiausvyros praradimas, sukelsiantis pensinio amžiaus gyventojų išlaikymo bei kitas socialines-ekonomines problemas Šilutėje. **(2.1)**

8 paveikslas. Gyventojų pasiskirstymas pagal amžiaus grupes Šilutės mieste, 2018–2022 m. pokytis, proc.

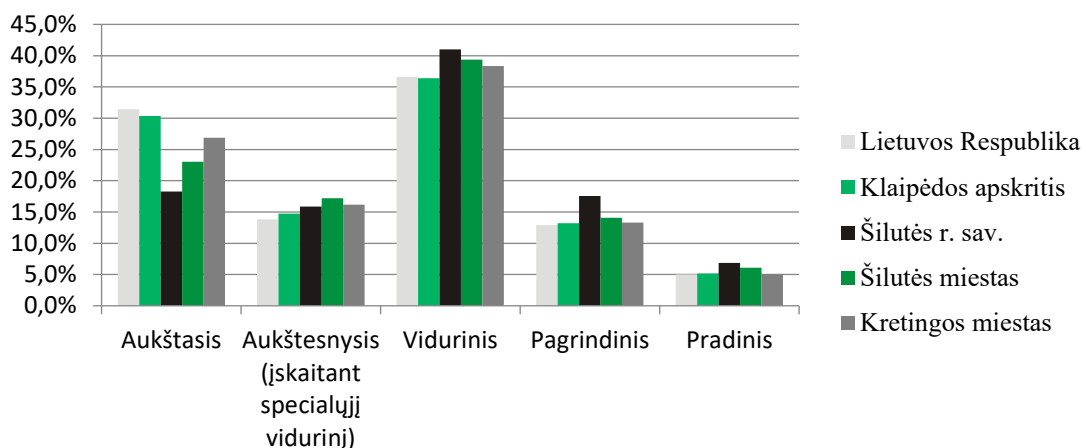
Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra¹⁵

Naudojantis 2021 metais atlikto gyventojų ir būstų surašymo duomenimis, vertinant Šilutės miesto 15–64 amžiaus grupės gyventojų išsilavinimo lygį, aiškiai matoma, kad Šilutės miesto gyventojų

¹⁴ Valstybės duomenų agentūros ir Šilutės r. sav. statistiniai duomenis. Prieiga internetu: <https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=771fa5b5-c591-48fe-91ea-0893e624d347#/>, <https://www.silute.lt/veiklos-sritys/civiline-metrikacija/7499#c-29/t-37>

¹⁵ Prieiga internetu: <https://osp.stat.gov.lt/gyventojai1>

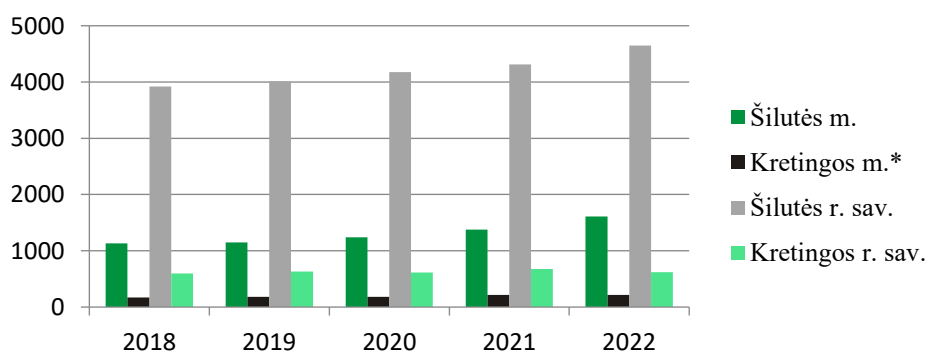
išsilavinimo lygis yra mažesnis, nei Respublikos, Klaipėdos apskrities ir Kretingos miesto išsilavinimo lygis. Šilutės miesto gyventojų proc. dalis turinti aukštąjį išsilavinimą yra mažesnė 8,4 proc. už šalies gyventojų vidurkį, kai tuo tarpu Kretingos mieste mažesnis 4,5 proc., Klaipėdos apskrities 15–64 m. amžiaus grupės gyventojų proc. dalis su aukštuoju išsilavinimu nuo šalies vidurkiu skiriasi vos 1,1 proc. Nors Šilutės miesto gyventojų dalis įgijusių Aukštesnįjį išsilavinimą yra didesnė 3,4 proc. už šalies, 2,5 proc. už Klaipėdos apskrities ir 1 proc. už Kretingos miesto vidurkį, Šilutėje gyventojų turinčių tik vidurinį, pagrindinį ir pradinį išsilavinimą dalis yra didesnė nei vidutiniškai šalyje, apskrityje ir Kretingos mieste. (žr. 9 pav.).

9 paveikslas. Gyventojų išsilavinimas nuo 15 iki 64 metų amžiaus gyventojų skaičiaus 2021 m.

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra¹⁶

2018–2022 metų laikotarpiu Šilutės mieste ir rajone pastebimas skurdą ir/ar skurdo riziką patiriančių gyventojų skaičiaus augimas (žr. 10 pav.), kurie 2022 metais sudarė 10 proc. Šilutės miesto gyventojų ir atitinkamai 12 proc. rajone. Nors Kretingoje taip pat stebimas skurdą ir/ar skurdo riziką patiriančių gyventojų skaičiaus augimas, jie 2022 metais Kretingoje sudarė tik 1,3 proc. miesto gyventojų. (2.3)

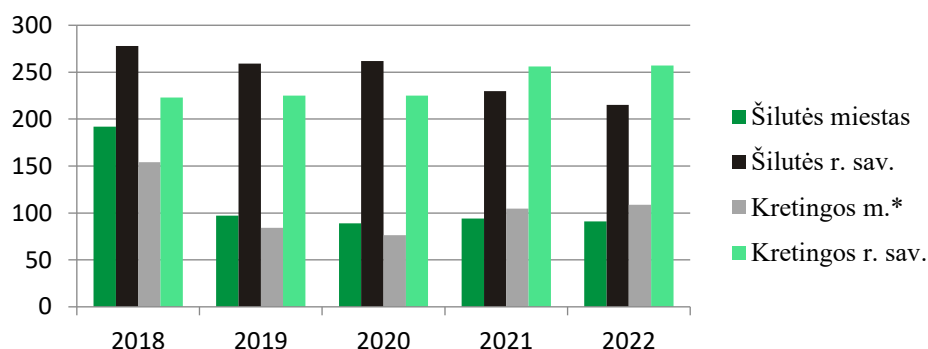
10 paveikslas. Skurdą ir/ar skurdo riziką patiriančios šeimos (asmenų sk.), 2018–2022 m. pokytis

* Kadangi Kretingos miesto duomenų nėra, Kretingos miesto duomenys apskaičiuoti pagal Šilutės rajono ir miesto Skurdą ir/ar skurdo riziką patiriančių šeimų skaičiaus proporciją, naudojantis Kretingos rajono skurdą ir/ar skurdo riziką patiriančių šeimų duomenimis.

¹⁶ Prieiga internetu: <https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=3bbc8159-78aa-4ead-8577-bd9b7d082bf6>

Šaltinis: Šilutės socialinės paramos skyriaus surinkti duomenys¹⁷

Tuo tarpu į socialinę riziką patiriančių asmenų, priklausančių šeimoms auginančioms vaikus, skaičius Šilutėje mažėjo, o Kretingoje didėjo. (žr. 11 pav.). **(1.4)**

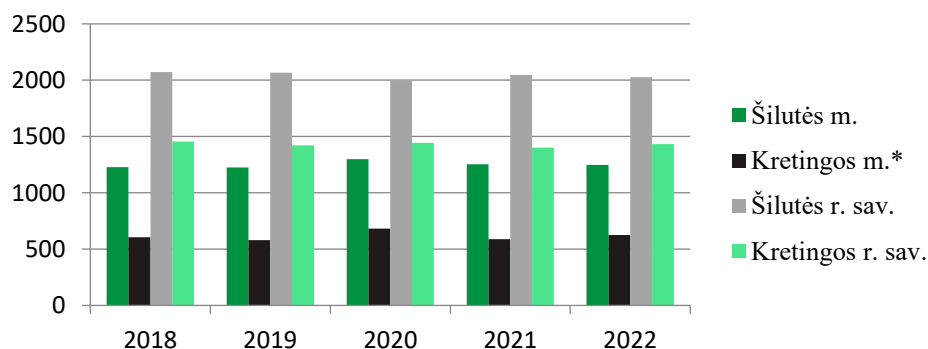

11 paveikslas. Socialinę riziką patiriančių asmenų, priklausančių šeimoms auginančioms vaikus skaičius, 2018–2022 m. pokytis

* Kadangi Kretingos miesto duomenų nėra, Kretingos miesto duomenys apskaičiuoti pagal Šilutės rajono ir miesto Socialinę riziką patiriančių asmenų, priklausančių šeimoms auginančioms vaikus skaičiaus proporciją, naudojantis Kretingos rajono Socialinę riziką patiriančių asmenų, priklausančių šeimoms auginančioms vaikus šeimų skaičių.

Šaltinis: Šilutės r. sav. socialinės paramos skyriaus surinkti duomenys¹⁸

Taip pat galima atkreipti dėmesį, kad asmenų, kuriems yra nustatytas specialusis nuolatinės slaugos ar specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis, skaičius Šilutės mieste ir rajone kito nedaug bet į mažėjančią pusę 2018-2021 metų laikotarpiu (žr. 12 pav.). 2022 metais minėti asmenys Šilutės mieste sudarė 7,9 proc. gyventojų, tuo tarpu bendrai Šilutės rajone sudarė 5,3 proc. gyventojų. Tuo tarpu Kretingoje minėtų asmenų skaičius 2022 metais augo ir sudarė 3,7 proc. gyventojų. **(2.2)**

12 paveikslas. Specialusis nuolatinės slaugos ar specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis, 2018–2022 m. pokytis

* Kadangi Kretingos miesto duomenų nėra, Kretingos miesto duomenys apskaičiuoti pagal Šilutės rajono ir miesto Specialiosios nuolatinės slaugos ar specialiosios nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikio skaičiaus proporciją,

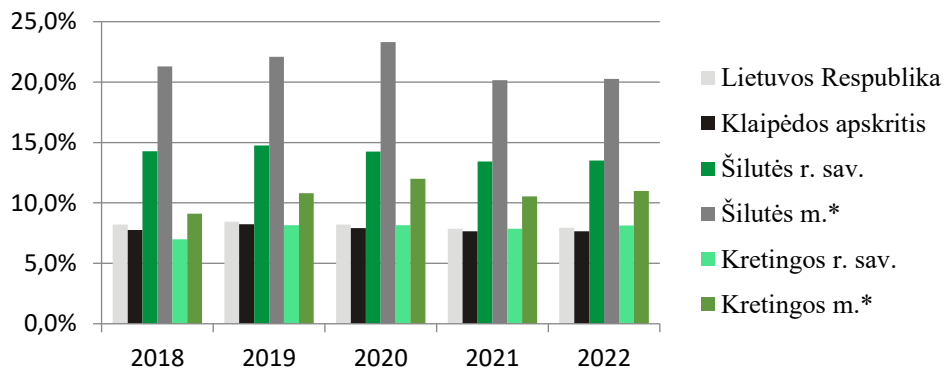
¹⁷ Šilutės rajono savivaldybės Socialinės paramos skyriaus pateikti duomenys (Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos internetinis psl., Informacinės sistemos „Parama“, „SPIS“, Socialinių paslaugų planai, ataskaitos)

¹⁸ Šilutės rajono savivaldybės Socialinės paramos skyriaus pateikti duomenys (Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos internetinis psl., Informacinės sistemos „Parama“, „SPIS“, Socialinių paslaugų planai, ataskaitos)

naudojantis Kretingos rajono Specialiosios nuolatinės slaugos ar specialiosios nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis skaičių.

Šaltinis: Šilutės r. sav. socialinės paramos skyriaus surinkti duomenys¹⁹

2022 metais Šilutėje gyveno 5202 fiziškai neįgalūs asmenys ir/ar intelekto ir psichikos negalią turintys asmenys, jie sudarė 13,5 proc. visų Šilutės rajono gyventojų. Nors neįgalių asmenų skaičius lyginant su 2018 metais yra 6 proc. mažesnis, jų skaičius viršija Lietuvos, Klaipėdos apskrities ir Kretingos miesto rodiklius vidutiniškai beveik 1,8 karto. (žr. 13 pav.). **(2.2)**

13 paveikslas. Fiziškai neįgalūs asmenys ir/ar intelekto ir psichikos negalią turintys asmenys nuo gyventojų skaičiaus, 2018–2022 m. pokytis

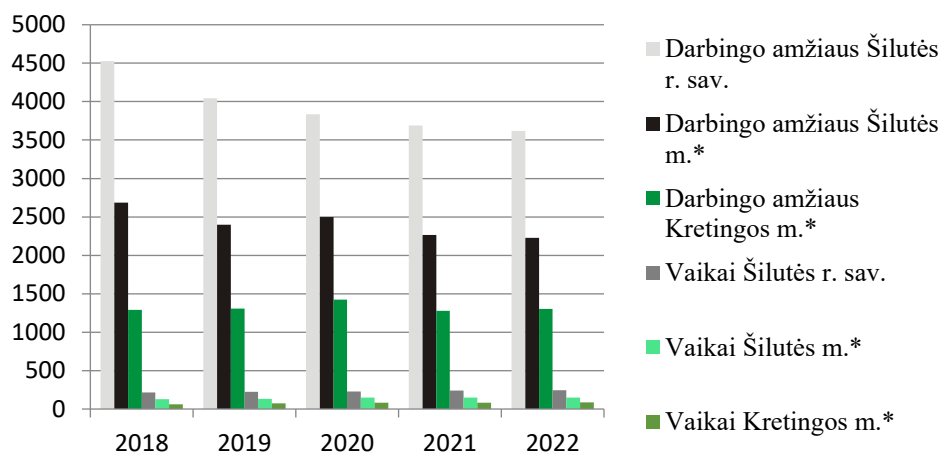
* Kadangi miesto duomenų nėra, Fiziškai neįgalūs asmenys ir/ar intelekto ir psichikos negalią turinčių asmenų skaičius apskaičiuotas pagal nuolatinės Šilutės rajono ir miesto Specialiosios nuolatinės slaugos ar specialiosios nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikio skaičiaus proporciją, naudojantis rajono Fiziškai neįgalūs asmenys ir/ar intelekto ir psichikos negalią turinčių asmenų skaičiumi.

Šaltinis: Šilutės socialinės paramos skyriaus surinkti duomenys²⁰

Didžiąją dalį šių Šilutės r. sav. gyventojų sudaro darbingo amžiaus asmenys – apie 73 proc. visų fizinės ir / ar intelekto ir psichikos negalią turinčių gyventojų. Vaikai sudaro nedidelę dalį šių gyventojų apie 4 proc., nuo bendro 0–18 amžiaus grupės vaikų skaičiaus 3 proc. Šilutės mieste (žr. 14 pav.). Kaip ir Šilutėje, Kretingos mieste didžiąją dalį šių gyventojų sudaro darbingo amžiaus asmenys – taip pat apie 73 proc. **(2.2)**

¹⁹ Šilutės rajono savivaldybės Socialinės paramos skyriaus pateikti duomenys (Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos internetinis psl., Informacinės sistemos „Parama“, „SPIS“, Socialinių paslaugų planai, ataskaitos)

²⁰ Šilutės rajono savivaldybės Socialinės paramos skyriaus pateikti duomenys (Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos internetinis psl., Informacinės sistemos „Parama“, „SPIS“, Socialinių paslaugų planai, ataskaitos)

14 paveikslas. Fiziškai neįgalūs asmenys ir/ar intelekto ir psichikos negalią turintys Šilutės r. sav. gyventojai, 2018–2022 m. pokytis

* Kadangi miesto duomenų nėra, Fiziškai neįgalūs asmenys ir/ar intelekto ir psichikos negalią turinčių gyventojų skaičius apskaičiuotas pagal apskaičiuotą bendrą Fiziškai neįgalių asmenų ir/ar intelekto ir psichikos negalią turinčių asmenų skaičių, naudojantis rajono Fiziškai neįgalūs asmenys ir/ar intelekto ir psichikos negalią turinčių asmenų skaičiumi.

Šaltinis: Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija²¹

Taip pat Šilutės mieste pastebimas socialinio būsto problema. Laisvų butų nėra, tuo tarpu būsto laukiančių asmenų skaičius 2018-2022 metais svyruoja nuo 119 iki 149, gausių šeimų ir neįgalių asmenų, laukiančių socialinio būsto, kasmet vis daugėja. (2.2, 2.3)

5 lentelė. Šilutės mieste socialinio būsto situacija

Metai ²²	Gausios šeimos, laukiančios socialinio būsto	Neįgalūs asmenys, laukiantys socialinio būsto	Viso asmenys, laukiantys socialinio būsto	Turimas laisvas socialinis būstas
2018	15	15	143	0
2019	17	17	167	0
2020	11	11	128	0
2021	48	48	119	0
2022	49	49	149	0

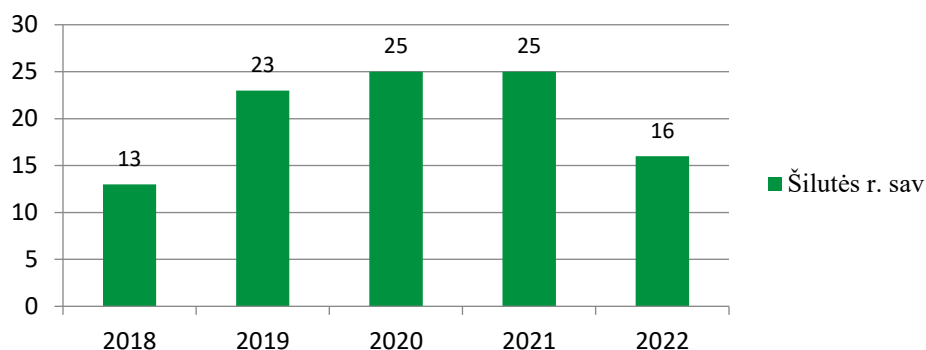
Šaltinis: Šilutės r. savivaldybės Ūkio skyrius²³

Šilutės rajone 2022 metais buvo identifikuota 16 asmenų nukentėjusių nuo smurto artimoje aplinkoje. Tokių asmenų skaičius 2018-2022 metų laikotarpiu svyravo nuo 13 iki 25 asmenų (žr. 18 pav.)

²¹ Prieiga internetu: <https://socmin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/socialine-integracija/asmenu-su-negalia-itrauktis/statistika-2>

²² Informacijos kiek iš viso gyvena asmenų daugiavaikių, neįgaliųjų nurodytais metais, nėra galimybės, tokios informacijos Šilutės rajono savivaldybės ūkio skyrius neturi, nes Sutartys yra sudaromos bendra tvarka ir jos neišskiriamos, pagal požymius.

²³ Duomenis pateikė Šilutės r. savivaldybės Ūkio skyrius, 2023-03-09

15 paveikslas. Nuo smurto artimoje aplinkoje, kurie kreipėsi ir jiems buvo paskirta Intensyvi krizių įveikimo pagalba skaičiaus, 2018–2022 m. pokytis

Šaltinis: Šilutės r. sav. socialinės paramos skyriaus surinkti duomenys²⁴

Apžvelgus esamą situaciją Šilutėje ir atitinkamai matant gyventojų socialinių paslaugų ir pagalbos poreikius, galima pastebėti ir tą, kad ji turi pakankamai išplėtotą krizių ir specializuotos pagalbos centrų infrastruktūrą. 2022 metais veikė 39 krizių ir specializuotos pagalbos centrai, kurie teikia nemokamą konfidencialią pagalbą tikslinėms grupėms (žr. 6 lentelę) (1.5)

6 lentelė. Krizių ir specializuotos pagalbos centrų skaičius Šilutėje

Krizių ir specializuotos pagalbos centrai	35	36	37	39	39
Vaikams / šeimoms	27	27	28	29	30
Nusikaltimų aukoms	1	1	1	1	1
Nakvynės namai (benamiams)	2	2	2	2	2
Psichologinės ir socialinės reabilitacijos centrai	5	6	6	7	6

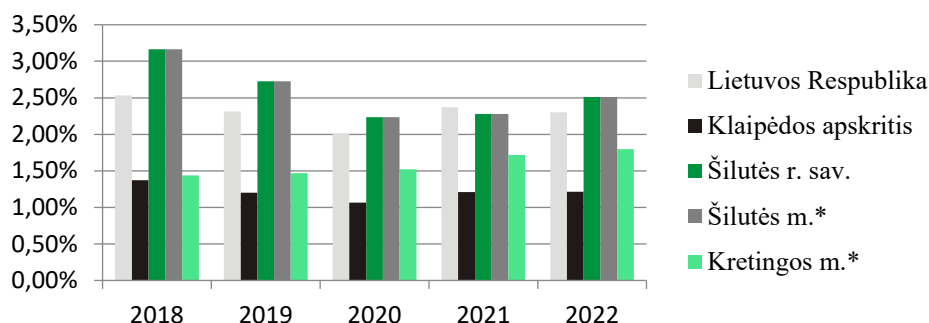
Šaltinis: Šilutės miesto VVG surinkti duomenys

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija 2022 metais parengė Socialinių paslaugų įstatymo pataisas, kuriomis įtvirtinta nauja paslaugų rūšis – prevencinės socialinės paslaugos. Prevencinių socialinių paslaugų tikslas – padėti asmeniui (šeimai) ir (ar) bendruomenei išvengti galimų socialinių problemų ir (ar) socialinės rizikos atsiradimo, sudaryti sąlygas asmeniui (šeimai) ugdyti ir (ar) stiprinti gebėjimus savarankiškai spręsti socialines problemas, palaikyti socialinius ryšius su visuomene, taip pat padėti didinti socialinę įtrauktį. Prevencinės paslaugos yra nemokamos ir prieinamos visiems asmenims, šeimoms ar bendruomenėms, kuriems jų reikia ir jas teikia Šilutėje įsikūrę Šilutės socialinių paslaugų centras, Vaiko gerovės ir globos centras, Šilutės socialinės globos namai, Šilutės atviro jaunimo centras, Seniūnijų socialinio darbo organizatoriai.²⁵

Tikslinėje teritorijoje vyraujanti socialinė aplinka taip pat atsispindi nagrinėjant socialinės pašalpos, skiriamos asmenims susidūrusiems su finansiniais sunkumais, gavėjų tendencijas. Skaičiuojant nuo visų gyventojų skaičiaus, 2022 m. socialines pašalpas Šilutės rajone gavo 2,5 proc., Kretingos rajone – 1,8 proc. Klaipėdos apskrityje – 1,3 proc., Lietuvoje – 2,3 proc. gyventojų (žr. 16 pav.).

²⁴ Šilutės rajono savivaldybės Socialinės paramos skyriaus 2023-03 surinkti duomenys (Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos internetinis psl., Informacinės sistemos „Parama“, „SPIS“, Socialinių paslaugų planai, ataskaitos)

²⁵ Prieiga internetu: <https://www.silute.lt/veiklos-sritys/socialine-parama/prevencines-socialines-paslaugos-silutes-rajono-savivaldybeje/10069>

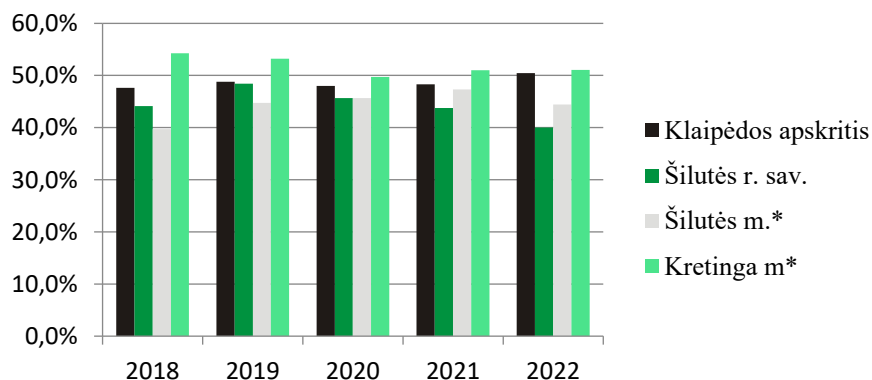

16 paveikslas. Socialinės pašalpos gavėjų skaičius, nuo bendro gyventojų skaičiaus, 2018–2022 m. pokytis

* Kadangi tokios informacijos savivaldybė ir valstybės institucijos nepateikė (nes neturi), o prielaimose duomenų bazėse tokių duomenų taip pat nėra, miestų duomenys apskaičiuoti pagal rajono ir miesto gyventojų skaičiaus proporciją.

Šaltinis: Pagal Valstybės duomenų agentūros statistinius duomenis²⁶

Vertinant gyventojų pasiskirstymą pagal ekonominį aktyvumą, 2022 m. Šilutės rajone užimtųjų gyventojų dalis nuo bendro gyventojų skaičiaus siekė 40 proc. (15 400 asm.), lyginant su 2018 metais, mažėjo 4,1 proc. punktu (2018 m. užimtųjų gyventojų buvo apie 17 100 asm.). Lyginant 2022 metus su 2018 metais Kretingos rajone taip pat stebimas užimtųjų gyventojų mažėjimas 3,2 proc., nors verta pabrėžti, kad lyginamų 5 metų laikotarpiu Kretingos m. užimtųjų gyventojų dalis nuo bendro gyventojų skaičiaus viršijo tiek šalies, tiek apskrities rodiklius. Klaipėdos apskrityje priešingai 2022 metais užimtųjų gyventojų dalis nuo bendro gyventojų skaičiaus siekė 50,5 proc. (163 600 asm.), lyginant su 2018 metais, didėjo 2,8 proc. punktu (2018 m. užimtųjų gyventojų buvo 151 200 asm.). Lietuvoje užimtųjų gyventojų dalis nuo bendro gyventojų skaičiaus siekė 50,6 proc. (1 420,8 tūkst. asm.), lyginant su 2018 metais, didėjo 1,7 proc. punktu (2018 m. užimtųjų gyventojų buvo 1 374,7 tūkst. asm.). Taigi Šilutėje buvęs žemesnis užimtumo lygis nei Klaipėdos apskrityje, šalyje ir Kretingos r., nagrinėjamu laikotarpiu dar sumažėjo (žr. 17 pav.). **(2.4)**

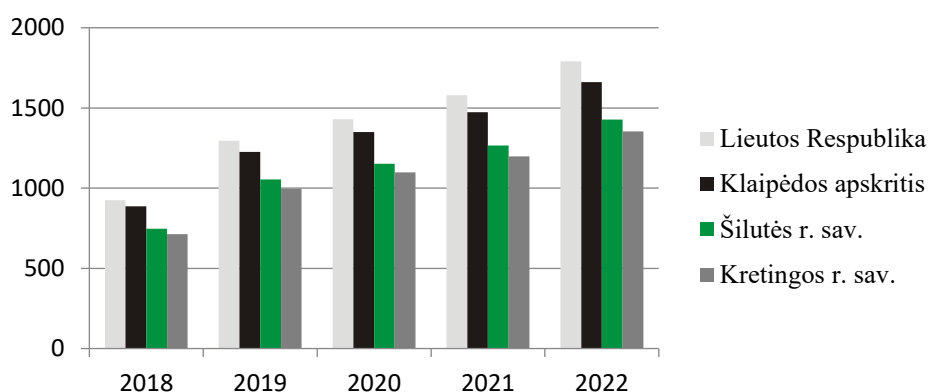
17 paveikslas. Užimtų gyventojų skaičius, nuo bendro gyventojų skaičiaus, 2018–2022 m pokytis

* Kadangi tokios informacijos savivaldybė ir valstybės institucijos nepateikė (nes neturi), o prielaimose duomenų bazėse tokių duomenų taip pat nėra, miestų duomenys apskaičiuoti pagal rajono ir miesto gyventojų skaičiaus proporciją.

²⁶ Prieiga internetu: <https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=dad44c64-dc5d-40bc-a961-bf6e24d30614>

Šaltinis: Pagal Valstybės duomenų agentūros statistinius duomenis²⁷

Vertinant gyventojų gaunamo vidutinio bruto mėnesinio darbo užmokesčio pokytį nagrinėjamu 2018–2022 metų laikotarpiu, Šilutės r. sav. fiksuojamas vidutinis 18,3 proc. kasmetinis darbo užmokesčio augimas, tik 0,3 proc. mažesnis lyginant su kasmetiniu 18,6 proc. augimu visoje Lietuvoje ir didesnis 0,8 proc. už vidutinį 17,5 proc. augimą Klaipėdos apskrityje bei 0,6 proc. už vidutinį augimą Kretingos rajone. Nors Šilutės r. sav. darbo užmokestis kasmet auga beveik tolygiai su šalies vidurkiu ir net sparčiau, nei apskrities ir Kretingos r. vidurkis, gaunamas bruto darbo užmokesčio dydis nagrinėjamu 2018–2022 metų laikotarpiu liko vidutiniškai 24,3 proc. mažesnis už šalies vidurkį ir beveik 17 proc. mažesnis už Klaipėdos apskrities vidurkį. Lyginant 2018 m. su 2022 m. šis darbo užmokesčio dydžio skirtumas tarp Šilutės r. sav. ir bendro šalies vidurkio išsaugo 1,6 proc. (žr. 18 pav.) **(2.4)**

18 paveikslas. Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis, 2018–2022 m. pokytis

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra²⁸

Neaktyvių gyventojų skaičius nuo 2018 iki 2022 metų išaugo net 72 proc., nagrinėjamų metų laikotarpiu stebimi dideli neaktyvių gyventojų Šilutės mieste svyravimai, pavyzdžiui 2020 metais neaktyvių gyventojų dalis sumažėjo net 48 proc. Stiprus neaktyvių gyventojų augimas taip pat stebimas ir visame Šilutės rajone, nuo 2018 iki 2022 metų neaktyvių gyventojų skaičius rajone išsaugo iki 66 proc. Neaktyvūs gyventojai Šilutės mieste ir rajone buvo išskaičiuoti remiantis bendru gyventojų skaičiumi, pensinio amžiaus gyventojų skaičiumi²⁹, 0–15 m. amžiaus vaikų skaičiumi³⁰, vidutiniu bedarbių skaičiumi ir užimtų gyventojų skaičiumi^{31,32}. (žr. 7 lentelę) **(2.4)**

²⁷ Prieiga internetu: <https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=09d11110-0e8f-465a-b413-59643411dc18>

²⁸ Valstybės duomenų agentūra. Prieiga internetu: <https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=d99cf6b8-c139-4c02-858f-6a0534eeff3c>

²⁹ Valstybės duomenų agentūra. Prieiga internetu: <https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=febd305c-7b33-44d1-a612-cad55bd4f93a>

³⁰ Valstybės duomenų agentūra. Prieiga internetu: <https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=febd305c-7b33-44d1-a612-cad55bd4f93a>

³¹ Užimtumo tarnyba. Prieiga internetu: <https://uzt.lt/darbo-rinka/statistiniai-rodikliai/88>

³² Valstybės duomenų agentūra. Prieiga internetu: <https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=8205d6e1-7deb-4c16-b59a-1be85db0852f>

7 lentelė. Šilutės rajono gyventojų detalesnė analizė

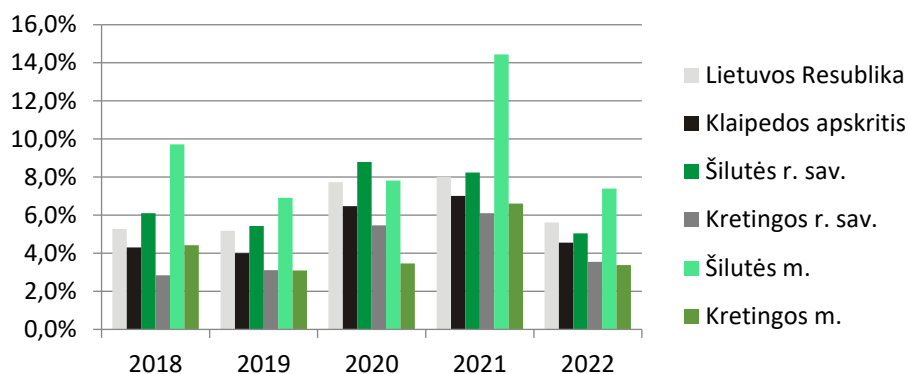
Metai ³³	2018	2019	2020	2021	2022
Neaktyvūs gyventojai Šilutės m.*	1 650	1 020	864	1 764	2 831
Neaktyvūs gyventojai Šilutės r. sav.	4 147	2 580	2 170	4 320	6 889
Pensinio amžiaus gyventojai	8 685	8 619	8 581	8 470	8 381
0-15 m. amžiaus	6 448	6 433	6 382	5 959	5 880
Vidutinis bedarbių skaičius	2 368,7	2 072,5	3 307,8	3 218,2	1 942,9
Užimti gyventojai	17 100	18 500	17 200	17 100	15 400
Iš viso:	38749	38204	37641	39067	38493
Neaktyvūs, proc. nuo r. sav. bendro gyv. skaičiaus	10,70%	6,75%	5,77%	11,06%	17,90%
Užimti gyventojai, proc. nuo bendro r. sav. gyv. skaičiaus	44,13%	48,42%	45,69%	43,77%	40,01%

* Kadangi tokios informacijos savivaldybė ir valstybės institucijos nepateikė (nes neturi), o priimanamose duomenų bazėse tokių duomenų taip pat nėra, miestų duomenys apskaičiuoti pagal aukščiau lentelėje apskaičiuotus Šilutės rajono duomenis jiems pritaikant rajono ir miesto gyventojų skaičiaus proporciją.

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūros ir Užimtumo tarnybos viešai prieina duomenys

2022 m. sausio 1 d. Lietuvoje buvo registruota 157,3 tūkst. darbo neturinčių asmenų, tai sudarė 5,6 procento šalies gyventojų. Užimtumo tarnybos Klaipėdos klientų aptarnavimo departamento Šilutės skyriuje 2022 m. įregistruoti 1943 (2021 m. – 3218) bedarbiai, kurie sudarė 5 procentus (2021 m. – 8,2 procentus) savivaldybės gyventojų. 2022 metais Šilutės rajone daugiausia bedarbių registruota Šilutės seniūnijoje – konkrečiai Šilutės mieste. Pagal Užimtumo tarnybos prie LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Šilutės skyriaus pateikiamus duomenis, 2022 m. Šilutės mieste buvo įregistruoti 1170 bedarbiai, jų skaičius lyginant su 2018 metais sumažėjo ir tik COVID – 19 pandemijos metu stebimas bedarbių skaičiaus augimas 2021 m. net iki 14,4 procentų visų miesto gyventojų. Kretingos r. sav. registruotų bedarbių procentas nuo visų rajono gyventojų kur kas mažesnis, nagrinėjamu 2018 – 2022 m. laikotarpiu vidutiniškai sudarė tik 4,2 procentus, tuo tarpu Šilutės rajone 6,7 procentus., o Šilutės mieste net 9,3 procentus. (žr. 19 pav.) **(1.3)**

³³ Informacijos kiek iš viso gyvena asmenų daugiavaikių, neįgaliųjų nurodytais metais, nėra galimybės, tokios informacijos Šilutės rajono savivaldybės ūkio skyrius neturi, nes Sutartys yra sudaromos bendra tvarka ir jos neišskiriamos, pagal požymius.

19 paveikslas. Registruoti bedarbiai nuo bendro gyventojų skaičiaus proc. 2018–2022 metais

* Kadangi tokios informacijos savivaldybė ir valstybės institucijos nepateikė (nes neturi), o prieinamose duomenų bazėse tokių duomenų taip pat nėra, miestų duomenys apskaičiuoti pagal rajono ir miesto gyventojų skaičiaus proporciją.

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra ir Užimtumo tarnybos Šilutės skyrius³⁴

Nors 42,86 proc. apklaustų Šilutės miesto gyventojų prie užimtumo problemų priežasčių nurodė baimę kurti nuosavą verslą, 2018-2022 metų laikotarpiu Šilutės rajone, kaip ir Klaipėdos apskrityje ir bendrai Lietuvoje, įmonių skaičius augo. (žr. 8 lentelę). Taip pat didėjo Šilutės mieste pagal verslo liudijimą arba individualios veiklos pažymą dirbančių asmenų skaičius, kurio sumažėjimas stebimas COVID – 19 pandemijos laikotarpiu (žr. 9 lentelę). Atkreiptinas dėmesys, kad Šilutėje visiškai nėra socialinio verslo. **(1.3, 2.5)**

8 lentelė. Įmonių skaičius Lietuvoje, Klaipėdos apskrityje ir Šilutės rajone

	2018	2019	2020	2021	2022
Lietuvos Respublika	83 439	84 890	87 143	87 707	93 059
Klaipėdos apskritis	9 573	9 715	10 024	10 146	10 602
Kretingos r. sav.	837	856	868	863	906
Šilutės r. sav.	748	748	784	806	854

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra³⁵

9 lentelė. Šilutės mieste savarankiškai dirbančių asmenų skaičius

	2018	2019	2020	2021	2022
Skaičius	1716	1848	1836	2000	2250
Procentas nuo bendro gyventojų skaičiaus	11,1	12,2	12,3	12,5	14,2

Šaltinis: Pagal Valstybinę mokesčių inspekcijos pateiktus duomenis³⁶

Galima pastebėti, kad Šilutėje vyrauja smulkusis verslas - daugiausia įmonių yra labai mažos, 2018-2022 metais jų skaičius augo, mažų įmonių skaičius Šilutės rajone mažėjo, o didelių įmonių skaičius nekito. (žr. 10 lentelę)

³⁴ Prieiga internetu: <https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=52bb451f-9f75-4560-bfad-99c17de36a9a#/>

³⁵ Prieiga internetu: <https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=6cfaf4da-c5f6-4986-9b7d-eafffee21b8e>

³⁶ Pateikė Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos respublikos finansų ministerijos. 1 priedas 3 lentelė

Visgi kaip nurodoma 2022-2023 m. Klaipėdos regiono plėtros plane, regionas, tame tarpe ir Šilutės kraštas, nepakankamai patrauklus aukštesnės pridėtinės vertės verslui. Prie šios problemos sprendimo numatoma prisidėti įgyvendinant ir Šilutės miesto vietos plėtros strategiją.

10 lentelė. Šilutės r. sav. Įmonių skaičius pagal dydį³⁷

Pagal darbuotojų skaičių	2018	2019	2020	2021	2022
Labai mažos įmonės (<10)	586	589	629	656	708
Mažos įmonės (<50)	140	139	136	131	125
Vidutinės įmonės (<250)	20	18	17	17	19
Didelės įmonės (>250)	2	2	2	2	2
IŠ VISO	748	748	784	806	854

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra³⁸

Šilutės rajone vyrauja verslo pasiskirstymas pagal šias ekonominės klasifikacijos rūšis (žr. 11 lentelę). Vidutiniškai analizuojamu 2018–2021 m. laikotarpiu, bendra Šilutės r. įmonių apyvartinių lėšų suma siekė 495 mln. Eur. Pastebėtina, kad 2021 m. įmonių apyvartinės lėšos padidėjo 118 mln. Eur. arba 24 proc. lyginant su vidutine 4 metų laikotarpio apyvartinių lėšų suma. Didžiausią rajono apyvartinių lėšų dalį apie 38 proc. sudaro didmeninė ir mažmeninė prekyba; variklinių transporto priemonių ir motociklų remontas. Antra pagal dydį ekonominės veiklos rūšis „kasyba ir karjerų eksploatavimas; apdirbamoji gamyba“, kuri sudaro apie 23 proc. ekonominės veiklos Šilutės rajone. Verta paminėti, kad 2021 m. „Administracinė ir aptarnavimo veikla“ ekonominės veiklos rūšies apyvartinės lėšos lyginant su 2018 m. išaugo daugiau nei 3,5 karto, taigi veikla šioje srityje Šilutėje smarkiai plėtėsi.

Derėtų atkreipti dėmesį, kad nors ir nedaug, bet Šilutės mieste yra įmonių ir organizacijų puoselėjančių tradicinį paveldą bei tradicinius amatus. Tai - tradicinių šakočių kepinimas, žvejyba.

11 lentelė. Šilutės r. sav. įmonių apyvarta pagal vykdomos ekonominės veiklos rūšis

Apyvarta pagal veiklos vykdymo vietą (ne finansų įmonių)	Tūkst. EUR			
	2018	2019	2020	2021
Miškininkystė ir žuvininkystė	13 552	8 483	14 097	10 084
Kasyba ir karjerų eksploatavimas; apdirbamoji gamyba	107 708	109 727	127 118	109 884
Elektros, dujų, vandens tiekimas ir atliekų tvarkymas	17 493	15 997	13 649	14 085
Statyba	50 714	55 323	66 359	7 2936
Didmeninė ir mažmeninė prekyba; variklinių transporto priemonių ir motociklų remontas	160 192	169 871	174 114	257 128
Transportas ir saugojimas	31 792	32 682	30 728	35 609
Apygyvendinimo ir maitinimo paslaugų veikla	5 405	6 759	6 440	7 608
Informacija ir ryšiai	3 327	3 671	5 344	5 421

³⁷ Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo Nr. VIII-935 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-192 3 straipsnis.

³⁸ Prieiga internetu: <https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=6cfaf4da-c5f6-4986-9b7d-eafffee21b8e> , <https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=73722de3-40d6-4ca6-b28d-1620b32c9436#/>

Apyvarta pagal veiklos vykdymo vietą (ne finansų įmonių)	Tūkst. EUR			
	2018	2019	2020	2021
Nekilnojamojo turto operacijos	2 706	3 094	3 420	4 332
Profesinė, mokslinė ir techninė veikla	5 921	6904	7 360	10 702
Administracinė ir aptarnavimo veikla	16 866	17 822	19 077	62 869
Švietimas, sveikatos priežiūra ir kita komunalinė ir socialinė aptarnavimo veikla	7 930	10 523	11 167	13 954
Meninė, pramoginė ir poilsio organizavimo veikla, kompiuterių ir asmeninių bei namų ūkio reikmenų taisymas, kita aptarnavimo veikla	8 980	9 480	6 073	8 294
Iš viso pagal ekonomines veiklos rūšis	432 587	450 337	484 947	612 906

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra³⁹

Šilutės gyventojų verslumo didėjimui įtakos galėjo turėti ir 2018-2022 metų laikotarpiu į Šilutės miesto VVG veiklos teritoriją pritrauktas ženklus skaičius ES ir kitų fondų, kuris sumažėjo 2021-2022 metais.

12 lentelė. ES ir kitų fondų pritraukimas į Šilutės miesto VVG veiklos teritoriją

	2018	2019	2020	2021	2022
Projektų skaičius	7	7	9	3	8
Suma, EUR.	6 043 160,23	7 528 957,51	7 210 753,27	1 524 060,14	3 815 121,84

Šaltinis: Šilutės r. savivaldybės administracija⁴⁰

Galima pastebėti, kad Šilutės miesto projektinėje veikloje 2018-2022 metais aktyvus buvo vietos valdžios ir NVO sektoriai (žr. Nr. 1 priedo 4 lentelę). Šilutės miesto VVG veiklos teritorijoje gausu nevyriausybinių organizacijų besispecializuojančių įvairiose srityse. **(1.5)**

13 lentelė. Nevyriausybinių organizacijų Šilutėje

NVO pavadinimas	NVO organizacijų skaičius				
	2018	2019	2020	2021	2022
Bendruomeninės organizacijos	9	9	9	9	9
Jaunimo klubai	7	7	7	6	5
Sporto klubai	24	24	24	21	17
Moterų ir/ar vyrų klubai	28	27	27	27	26
Konfesiniai sambūriai	3	3	3	3	2
Kito pobūdžio NVO	61	60	59	56	49

Šaltinis: Šilutės r. savivaldybės administracija

³⁹ Prieiga internetu: https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniuUzimtų_gyventojų_skaičius-rodiklio-analize?hash=887bc8fc-7f6e-4bf6-b3b7-0077fa15dcb8#/

⁴⁰ Duomenis pateikė 2023-03-09 Šilutės r. sav. Administracijos planavimo ir plėtros skyrius

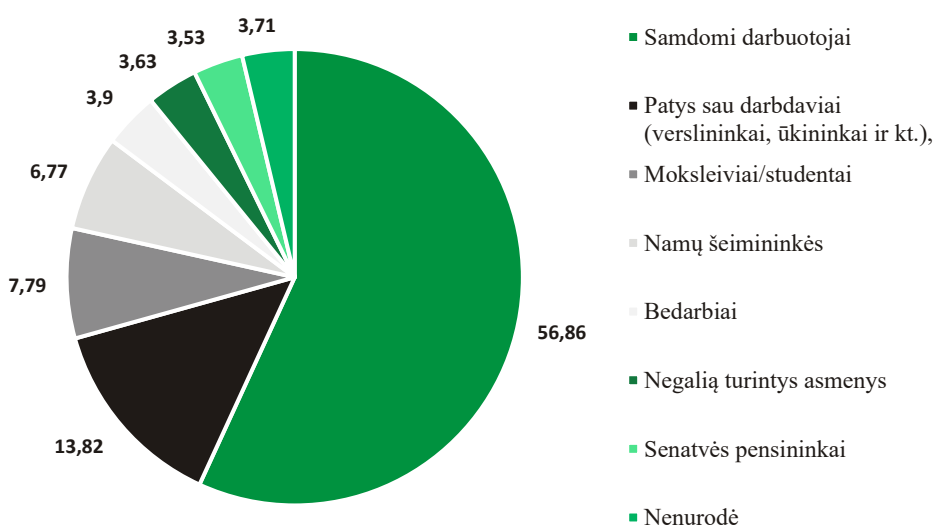
Socialines ir administracines paslaugas teikiančių įstaigų infrastruktūra Šilutės mieste išvystyta pakankamai. Galima teigti, kad Šilutėje pakankamai išvystytas formalusis vaikų, jaunimo ir suaugusiųjų ugdymo bei profesinio mokymo tinklas, veikia 2 neformaliojo švietimo įstaigos (meno ir sporto mokyklos) ir Švietimo pagalbos tarnyba. **(1.5)**

Klaipėdos apskrityje iš viso veikia 65 kultūros centrai, iš jų penki - Šilutės r. savivaldybėje. Nors Kultūros centrų skaičius tenkantis vienam asmeniui Šilutės r. sav. yra 7 proc. mažesnis nei Klaipėdos apskrityje, dalyvių skaičiaus vidurkis tenkantis tūkstančiui gyventojų viršija Klaipėdos apskrities dalyvių vidurkį⁴¹. Šilutės mieste nemažai meno kolektyvų ir dalyvaujančių meninėje – kultūrinėje veikloje, kurie didžiąja dalimi propaguoja teatrą, muziką bei dailę. Kultūrinė veikla Šilutės mieste dažniausiai organizuojama per kultūros ir pramogų centrą, biblioteką, muziejų bei jaunimo ir sporto organizacijas. Tradiciniais tapę renginiai, kuriuos organizuoja minėtos įstaigos – Klaipėdos krašto dienos, Mažosios Lietuvos prijungimo prie Didžiosios Lietuvos paminėjimas, Mažosios Lietuvos studija - skirti krašto istorijai propaguoti, Muziejų naktis – renginys, kviečiantis dalyvauti muziejų gyvenime. Valstybinių švenčių bei svarbių datų paminėjimui skirtos Laisvės gynėjų, Valstybės ir Nepriklausomybės atkūrimo, Gedulo ir vilties, Valstybės bei Juodojo kaspino dienos. Taip pat tradicinėmis tapusios Šilutės miesto šventės bei žuveninės virimo čempionatas, „Sidabrinės nendrės“ premija – už nuopelnus kultūrai, „Lietuvininkų vilties“ premija už darbą su jaunimu ir jaunimo veiklos skatinimą bei Pamario krašto garsinimą Lietuvoje ar už jos ribų.

Šilutės r. savivaldybė turi didelį skaičių partnerių tiek Lietuvoje, tiek užsienio šalyse (žr. Nr. 1 priedo 12 lentelę). Tuo sudarytos prielaidos bei geros sąlygos tiek vidiniam, tiek tarptautiniam bendradarbiavimui.

Gyventojų apklausa

2023 m. kovo 2-13 dienomis atliktoje gyventojų apklausoje dalyvavo 1078 asmenys, iš kurių: 56,86 proc. apklaustųjų samdomi darbuotojai, 13,82 proc. – patys sau darbdaviai (verslininkai, ūkininkai ir kt.), 7,79 proc. – moksleiviai/studentai, 6,77 proc. namų šeimininkės, 3,90 proc. – bedarbiai, 3,63 proc. – negalią turintys asmenys, 3,53 proc. – senatvės pensininkai (žr. 20 pav.)

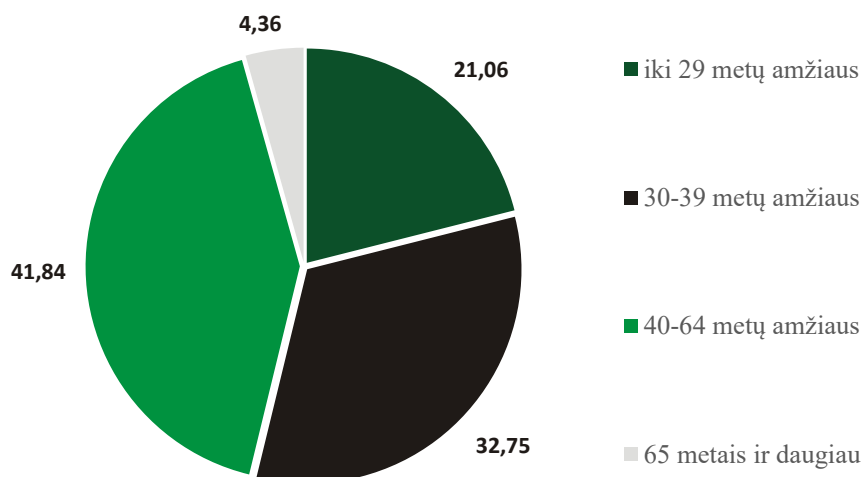

20 paveikslas. Apklausoje dalyvavę gyventojai pagal užsiėmimą

⁴¹ Pagal Valstybės duomenų agentūra. Prieiga internetu: <https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=f24effec-fc81-4510-82fd-15305c40ec5b>

Šaltinis: Apklausos duomenys

Apklaustųjų amžius atitinka Šilutės miesto gyventojų pasiskirstymo pagal amžiaus grupes statistinius duomenis: 41,84 proc. apklaustųjų yra 40-64 metų amžiaus, 32,75 proc. – 30-39 metų, 21,06 proc. – iki 29 metų amžiaus ir 4,36 proc. 65 metais ir daugiau (žr. 21 pav.). Moterys buvo aktyvesnės pildydamos klausimynus (76,44 proc.), vyrai pasyvesni – jų apklausoje sudalyvavo 23,56 proc. 66,60 proc. apklaustųjų vedę/ištekėjusios, šeimose dominuoja 3-4 nariai, 21,71 proc. - nevedę/netekėjusios, 9 proc., išsiskyrę, 2,69 proc. - našliai.

21 paveikslas. Apklausoje dalyvavę gyventojai pagal amžių

Šaltinis: Apklausos duomenys

Atliekant gyventojų poreikių analizę, pasiteiravus, ar girdėjo apie Šilutės miesto VVG įgyvendinamą 2016-2023 m. Vietos plėtros strategiją, 59 proc. gyventojų atsakė teigiamai. 27,6 proc. apklaustųjų gyventojų nurodė, kad vietos projektų įgyvendinimas 2015-2022 metais turėjo didelę įtaką situacijos Šilutės mieste gerėjimui, 13,1 proc. gyventojų pajuto vietos projektų naudą asmeniškai. Per pastaruosius 7 metus vietos projektų, įgyvendintų pagal Šilutės miesto vietos plėtros strategiją, svariausias poveikis, Šilutės miesto gyventojų nuomone, buvo:

14 lentelė. Šilutės miesto gyventojų atliktos apklausos rezultatai

Nr.	Socialinės paslaugos	Atsakymų procentas
1.	Padaugėjo bendruomeninio sutelktumo renginių ir galimybių (indėlis į švenčių, kultūros ir sporto renginių organizavimą ir kt.);	27.64%
2.	Padidėjo jaunimo dalyvavimas Šilutės miesto bendruomeniniame gyvenime;	22.73%
3.	Pagerėjo kultūros tradicijų puoselėjimo galimybės, išsaugoti kultūros paveldo objektai;	19.57%
4.	Padidėjo socialinių paslaugų įvairovė mieste (į jų teikimą įsitraukė nevyriausybinių organizacijų, mokyimo įstaigų ir pan.);	15.12%
5.	Sukurtos naujos / pagerintos esamos paslaugos;	13.54%

Nr.	Socialinės paslaugos	Atsakymų procentas
6.	Padidintos mokymų, kvalifikacijos tobulinimo galimybės;	11.22%
7.	Sustiprėjo bendruomeniškumo ryšiai ir Vietos plėtros strategijos įgyvendinime dalyvavusios organizacijos;	10.30%
8.	Sukurtos naujos darbo vietos – išsiplėtė esami / susikūrė nauji verslai;	9.18%
9.	Užsimezgė / sustiprėjo bendradarbiavimas tarp miesto gyventojų, verslo ir miesto organizacijų (seniūnijos, savivaldybės, mokyklų, nevyriausybinių organizacijų ir pan.);	7.79%
10.	Padaugėjo socialinių verslo iniciatyvų	4.27%

Šaltinis: Apklausos duomenys

Net 44 proc. gyventojų nesugebėjo įvardinti vietos projektų poveikio. Todėl naujuoju 2023-2029 metų laikotarpiu, įgyvendinant Šilutės miesto vietos plėtros strategiją, vietos projektus, planuojama daugiau dėmesio skirti viešinimui ir informavimui.

Pasiteiravus gyventojų, ar per pastaruosius 7 metus situacija Šilutės mieste pagerėjo, net 74 proc. gyventojų atsakė teigiamai. 29,5 proc. apklaustųjų gyventojų nurodė esantys patenkinti gyvenimu Šilutės mieste, 59,2 proc. nurodė matantys trūkumą, bet kitur gyventi nenorėtų.

62 proc. apklaustųjų nurodė, kad užimtumo problemas Šilutės mieste lemia samdomiems darbuotojams mokami maži atlyginimai ir tiek pat, kad trūksta darbo vietų, 31,1 proc. nurodė, kad siūlomas nepatrauklus, turimą kvalifikaciją neatitinkantis darbas, 23,47 proc. kaip priežastį nurodė nenorą dirbti, 19,29 proc. – nepakankama, netinkama gyventojų profesinė kompetencija. Taip pat Šilutės miesto gyventojai, kaip užimtumo problemas lemiančias priežastis nurodė:

- nėra pramonės veiklos, kuri sukuria daug darbo vietų, išskyrus 2-3 įmones;
- informavimo ir konsultavimo trūkumą;
- nelegalų darbą;
- suvaržymus dėl regioninio parko, pertekliniai dokumentų reikalavimai;
- profesinių mokyklų nepatrauklios profesinio mokymo programos, ruošiami rinkos neatitinkantys specialistai ir kt.

Gyventojų apklausos metu 57,51 proc. Šilutės miesto gyventojų nurodė, kad jaunimo padėtį mieste būtų galima pagerinti didinant įsidarbinimo galimybes, 47,77 proc. nurodė, kad reikia sudaryti geresnes laisvalaikio praleidimo galimybes jaunimui ir vaikams, ypač tiems, kurie turi mažesnes galimybes, 43,88 proc. atkreipė dėmesį, kad reikia didinti jaunų šeimų aprūpinimo nuosavu būstu (nuoma, įsigijimas, statyba ir kt.) galimybes, atitinkamai 40,1 proc. pastebėjo, kad reikia sudaryti jaunoms šeimoms aktualias vaikų priežiūros, lavinimo galimybes (vaikų darželiai, prailgintos grupės mokyklose, vaikų popamokinio ugdymo įvairovė ir kt.), 31,17 proc. nurodė, kad reikia didinti laisvalaikio (kultūros, sporto ir kt.) galimybes, o 26,62 proc. siūlo remti jaunimo verslo iniciatyvas, 18,37 proc. siūlo didinti jaunimo įsitraukimą į bendruomeninį vietos gyvenimą, skatinant patiems spręsti kylančias problemas, savanoriauti.

Gyventojų apklausos metu nurodytos šios svarbiausios Šilutės miesto gyventojams socialinės paslaugos:

15 lentelė. Šilutės miesto gyventojų atliktos apklausos rezultatai

Nr.	Socialinės paslaugos	Atsakymų procentas
1.	Parama ir pagalba pagyvenusiems, ligotiems, neįgaliesiems (paslaugų namuose teikimas, dienos centrų kūrimas, infrastruktūros pritaikymas ir pan.);	54,08
2.	Vaikų priežiūros ir globos paslaugos (pvz., Vaikų dienos centrai, popamokinio užimtumo grupės, kt.);	44,34
3.	Pagalba skurdo rizikoje atsidūrusiems gyventojams;	32,28
4.	Pagalba smurtą šeimose patiriantiems, jų reabilitacija, smurto apraiškų prevencija;	16,70
5.	Parama daugiavaikėms šeimoms;	14,38
6.	Pagalba turintiems priklausomybę nuo alkoholio, narkotikų, psichotropinių medžiagų;	11,41
7.	Pagalba benamiams;	3,43
8.	Pagalba pabėgėliams, tautinėms mažumoms;	2,41
9.	Kita (įvardijo: parama grįžtantiems migrantams, psichologinė pagalba, pagalba smurtaujančioms vaikams ir kt.)	2,13
10.	Pagalba grįžusiems iš įkalinimo įstaigų;	0,46

Gyventojai apklausos metu įvardijo šias plėtros sritis, kurios turėtų būti remiamos ES ir kitų fondų, t. y. įtrauktos į naują Šilutės miesto vietos plėtros strategiją, siekiant, kad gyvenimas Šilutės mieste pagerėtų:

16 lentelė. Šilutės miesto gyventojų atliktos apklausos rezultatai

Nr.	Socialinės paslaugos	Atsakymų procentas
1.	Darbo vietų kūrimas ir/ ar sudarymas sąlygų darbo vietų kūrimui;	64,29
2.	Švietimo, kultūros, laisvalaikio prieinamumo didinimas ir galimybių plėtra Šilutės mieste;	43,60
3.	Jaunimo užimtumo (įsidarbinimo) galimybių gerinimas;	42,02
4.	Jaunimo aktyvinimas, iniciatyvų rėmimas, veiklų įvairovės didinimas;	40,72
5.	Smulkaus ir vidutinio verslo skatinimas ir rėmimas;	39,15
6.	Socialinių paslaugų infrastruktūros didinimas (slaugos/ senjorų namų, psichologinės ir socialinės reabilitacijos centrų, psichologinės pagalbos	31,35

Nr.	Socialinės paslaugos	Atsakymų procentas
	įstaigų, krizių ir specializuotos pagalbos centrų, jaunimo centrų ir pan. steigimas ir/ paslaugų plėtra);	
7.	Gyventojų mokymo, kvalifikacijos tobulinimo organizavimas;	30,71
8.	Gyventojų fizinio ir/ar psichologinio sveikatingumo skatinimas, didinimas;	22,91
9.	Senjorų užimtumo (įsidarbinimo) ir veiklumo galimybių gerinimas;	19,11
10.	Saugumo situacijos mieste gerinimas;	13,54
11.	Viešųjų paslaugų prieinamumo didinimas ir kokybės gerinimas (pvz., susisiekimo ir pavėžėjimo, vaikų priežiūros ir kt. paslaugų kūrimas ir vystymas);	13,45
12.	Naujų ir/ar patobulinti produktų (paslaugų) kūrimo ir/ar diegimo skatinimas (skaitmenizavimo, automatizacijos ir robotizavimo priemonėmis taupyti žmonių laiką ir finansinius išteklius);	12,62
13.	Socialinės įtraukties skatinimas per savanorystę ir pan.;	10,95
14.	Kultūros tradicijų, tautinės tapatybės puoselėjimas;	7,14
15.	Gyventojų aktyvinimas, bendrų iniciatyvų rėmimas, gyventojų interesus atstovaujančių organizacijų stiprinimas;	6,96
16.	Socialinio verslo rėmimas ir skatinimas;	5,47
17.	Tautinių mažumų, migrantų, pabėgėlių integracijos į Šilutės miesto bendruomeninį gyvenimą gerinimas.	1,95

2.2. Šilutės miesto VVG veiklos teritorijos SSGG analizė

Šilutės miesto VVG „Pamario kraštas“ veiklos teritorijos stiprybių, silpnųjų, galimybių ir grėsmių analizė (toliau - SSGG) atlikta remiantis socialinės, ekonominės ir demografinės teritorijos bei jos gyventojų situacijos ir poreikių analize.

Taip pat atliekant SSGG analizę buvo atsižvelgiama į 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos, patvirtintos Europos Komisijos 2022 m. rugpjūčio 3 d. sprendimu Nr. C(2022) 5742 (toliau – 2021–2027 metų investicijų programa), 4 prioriteto „Socialiai atsakingesnė Lietuva“ 4.7 konkrečius uždavinius „Skatinti aktyvią įtrauktį, siekiant propaguoti lygias galimybes ir aktyvų dalyvavimą ir gerinti įsidarbinamumą“ ir 4.9 konkrečius uždavinius „Didinant socialinę ir ekonominę marginalizuotų bendruomenių, migrantų ir nepalankias sąlygas turinčių grupių integraciją įgyvendinant integruotas priemones, įskaitant aprūpinimą būstu ir socialinių paslaugų teikimą“, numatytas vykdyti veiklas, 2022-2030 metų Klaipėdos regiono plėtros plane identifikuojamas regiono problemos, identifikuojami tikslai ir uždaviniai bei siektini rodikliai, taip pat Šilutės rajono savivaldybės strateginiame plėtros planą ir jam užsibrėžtus tikslus ir uždavinius bei numatytus rodiklius.

Šiame skyriuje aprašytos SSGG analizės stiprybių ir silpnybių sąsajos su situacijos analizėje pateiktais statistiniais duomenimis perteikiama atitinkamose analizės dalyse nurodant atitinkamų stiprybių ir silpnybių numerius.

17 lentelė. Šilutės miesto VVG teritorijos SSGG analizė

Nr. /nuoroda analizės dalyje	SSGG analizė
1.	Stiprybės
1.1	Padidėjęs gyventojų skaičius, teigiami neto migracijos rodikliai bei didesnis gimstamumo lygis nei šalyje, apskrityje ir rajone
1.2	Didelis darbingo amžiaus žmonių skaičius
1.3	Padidėjęs įmonių skaičius ir sumažėjęs nedarbo lygis
1.4	Sumažėjęs skaičius šeimų patiriančių socialinę riziką
1.5	Bendruomeninių organizacijų gausa, gerai išvystyta krizių ir specializuotos pagalbos centrų, kultūros ir švietimo paslaugų bei kultūros renginių infrastruktūra
2.	Silpnybės
2.1	Padidėjęs gyventojų amžiaus vidurkis
2.2	Didelis gyventojų, turinčių fizinę ir / ar psichikos negalią arba kuriems yra nustatytas specialusis nuolatinės slaugos ar nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis, skaičius
2.3	Padidėjęs skurdo riziką ar skurdą patiriančių gyventojų skaičius
2.4	Siūlomi maži atlyginimai, sumažėjęs gyventojų užimtumas ir padidėjęs neaktyvių gyventojų skaičius
2.5	Žemas verslumo lygis, didelės dalies gyventojų baimė kurti verslą
3.	Galimybės
3.1	ES fondų finansavimas vietos projektams
3.2	Skaitmenizacija, IT technologijų naudojimas, inovacijų diegimas
3.3	Socialinio verslo kūrimo, plėtros skatinimas, bendruomenės įtraukimas ir/ar įsitraukimas
3.4	Situacijos darbo rinkoje gerinimas per verslo sektoriaus plėtros, smulkaus ir vidutinio verslo, gyventojų išsilavinimo ir verslumo skatinimo iniciatyvas.

3.5	Socialiai pažeidžiamų, socialinę atskirtį ir riziką patiriančių asmenų sąmoningumo ir motyvacijos, įsitraukimo į darbo jėga ir/ar bendruomenės veiklas didinimas.	1.5.
4.	Grėsmės	Sąsajos su silpnybėmis
4.1	Ekonominis nestabilumas (augančios kainos, paskolų palūkanos, mažėjanti gyventojų perkamoji galia ir kt.)	2.5; 25.
4.2	Psichologinės gyventojų būsenos blogėjimas ir neužtikrintumo didėjimas dėl ateities neapibrėžtumo	2.3; 2.4; 2.5.
4.3	Gyventojų pasyvumas (nesidomėjimas sudaromomis galimybėmis, nenoras dirbti, spręsti problemų ir kt.)	2.5.
4.4	Senstanti visuomenė, vaikų ir jaunimo, kaip būsimos darbo jėgos mažėjimas	2.1; 2.2.
4.5	Verslo sektoriui nepakankamai vystantis ir/ar diegiant veikloje naujoves, esant nepakankamai darbo ir pajamų pasiūlai, vis didesnė dalis darbingo amžiaus gyventojų emigruos į ekonomiškai patrauklesnes vietas, kur užimtumo ir uždario galimybės geresnės	2.5.

3. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR JŲ ĮGYVENDINIMO STEBĖSENOS RODIKLIAI, ĮSKAITANT IŠMATUOJAMAS REZULTATO SIEKTINAS REIKŠMES

Remiantis socialinės, ekonominės ir demografinės teritorijos bei jos gyventojų situacijos ir poreikių analize, apklausoje išsakytais gyventojų pastebėjimais bei rengiant VPS vykusių susitikimų metu gyventojų, vietos valdžios, verslo, nevyriausybinių organizacijų identifikuotais poreikiais, Šilutės miesto VVG veiklos teritorijos SSGG analize, vadovaujantis 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos, patvirtintos Europos Komisijos 2022 m. rugpjūčio 3 d. sprendimu Nr. C(2022) 5742 (toliau – 2021–2027 metų investicijų programa), 4 prioriteto „Socialiai atsakingesnė Lietuva“ 4.7 konkrečiu uždaviniu „Skatinti aktyvią įtrauktį, siekiant propaguoti lygias galimybes ir aktyvų dalyvavimą ir gerinti įsidarbinamumą“ ir 4.9 konkrečiu uždaviniu „Didinant socialinę ir ekonominę marginalizuotų bendruomenių, migrantų ir nepalankias sąlygas turinčių grupių integraciją įgyvendinant integruotas priemones, įskaitant aprūpinimą būstu ir socialinių paslaugų teikimą“, šioje VPS dalyje identifikuojami tikslai ir uždaviniai (žr. lentelė Nr. 21), kurie prisidės prie būtinų ir pageidaujamų pokyčių Šilutės mieste. Taip pat identifikuoti rezultato ir produkto rodikliai (žr. lentelė Nr. 21), kuriais remiantis bus vertinama pasiekta pažanga.

18 lentelė. Šilutės miesto vietos plėtros strategijos tikslai, uždaviniai ir jų įgyvendinimo stebėsenos rodikliai

1. TIKSLAS – skatinti Šilutės miesto gyventojų socialinę įtrauktį, gerinti jų padėtį darbo rinkoje, didinti verslumą

Atlikto Šilutės miesto VVG veiklos teritorijos socialinė-ekonominė bei SSGG analizė parodė, kad:

1. Šilutės miesto socialinė gyventojų pagal užimtumo, pajamų, verslumo lyginant Lietuvos ir Klaipėdos apskrities situaciją, ženkliai prastesnė. Labiausiai minėtais požūriais socialinę atskirtį patiria neaktyvaus darbingo amžiaus jaunimas ir vyresni gyventojai, neįgalieji, skurdo riziką ir skurdą patiriančios bei socialinės rizikos šeimos, jose augantys vaikai.
2. Šilutės miesto gyventojų profesinė patirtis ir įgūdžiai bei gebėjimai prisitaikyti prie aplinkos rodo, kad verslumo įgūdžiai yra silpni, gyventojai nesugeba ir/ar bijo organizuoti verslą, tuo tarpu įsidarbinimo galimybės yra ribotos dėl darbo vietų pasiūlos.
3. Socialinio verslo Šilutės mieste iki šiol nėra.

Taip pat ir 2022-2030 metų Klaipėdos regiono plėtros plane identifikuojamos problemos „Regionas nepakankamai patrauklus aukštesnės pridėtinės vertės verslui“, ir „Nepakankamas švietimo, sveikatos ir socialinių paslaugų prieinamumas, kokybiškų paslaugų trūkumas“, aktualios ir Šilutės kraštui, prie kurių sprendimo tikimasi prisidėti įgyvendinant vietos plėtros strategijos 1 tikslą. Šilutės miesto vietos plėtros strategijos įgyvendinimas prisidės prie šių 2022-2030 metų Klaipėdos regiono plėtros plane numatytų tikslų įgyvendinimo: „1. Didinti regiono ekonominį ir turistinį patrauklumą“ ir 4. Gerinti švietimo, sveikatos ir socialinių paslaugų prieinamumą, paslaugų įvairovę bei kokybę“.

Taip pat įgyvendinant nusimatytą tikslą bus prisidedama ir prie Šilutės rajono savivaldybės strateginiame plėtros plane užsibrėžtų strateginių tikslų įgyvendinimo „1.1. Sukurti palankią aplinką draugiškam gamtai verslui ir investicijoms“, „4.1. Plėtoti šiuolaikišką, modernią švietimo sistemą, užtikrinant ugdymo kokybę ir užimtumą“, „4.2. Užtikrinti sveiką viešąją ir gyvenamąją aplinką bei teikti kokybiškas visuomenės ir asmens sveikatos priežiūros paslaugas“, „4.3. Plėtoti saugią socialinę aplinką“

VPS 1 tikslas pasirinktas įvertinus teritorijos ir gyventojų esamą situaciją, poreikius ir galimybes bei grėsmes.

Nustatyto tikslo įgyvendinimas sudarys galimybes pasinaudoti 20 lentelėje įvardintomis stiprybėmis, išnaudojant galimybes, eliminuoti silpnybes ir išvengti įvardintų grėsmių.

TIKSLO 1 ALTERNATYVA		TIKSLO 2 ALTERNATYVA	
Skatinti Šilutės miesto gyventojų socialinę įtrauktį, gerinti jų padėtį darbo rinkoje, didinti verslumą.		Skatinti verslo kūrimąsi ir plėtrą bei veiklų diversifikavimą užtikrinant gyventojų poreikius Šilutės mieste.	
Šis tikslas yra optimaliausias atsižvelgiant į 2021-2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos (toliau - Investicijų programos) 4.7 ir 4.9 uždavinius, numatytas veiklas, finansavimo galimybes ir Šilutės miesto gyventojų poreikius.		Ši tikslo alternatyva nepasirinkta, nes vien verslo skatinimo iniciatyvomis Šilutės mieste esančių socialinių problemų išspręsti ir užtikrinti gyventojų poreikių nepavyks, be to, užsibrėžus šį tikslą nebus skatinamas gyventojų aktyvumas, socialinė įtrauktis ir bendruomenių iniciatyvumas.	
Rezultato rodiklio pavadinimas		Pradinė reikšmė	Siekiamą reikšmė
BIVP projektų veiklų dalyvių, kurie po dalyvavimo veiklose toliau dalyvauja socialinei integracijai skirtose veiklose ir/ar darbo rinkoje, dalis (proc.).		0 (2023)	40 (2029)

Rodiklio paaiškinimas: Rodiklis parodo dalį projektų, įgyvendinamų ir (ar) įgyvendintų taikant BIVP metodą, veiklų dalyvių, kurie praėjus 6 mėnesiams (180 kalendorinių dienų) po dalyvavimo ESF+ veiklose pabaigos, toliau dalyvauja veiklose, kuriomis siekiama mažinti jų socialinę atskirtį ar jų socialinės atskirties atsiradimo rizikas, ir (arba) dalyvauja darbo rinkoje (t. y. dirba savarankiškai, samdomą darbą ir (ar) užsiima verslu). Rodiklis apskaičiuojamas pagal formulę: $A / B * 100$, kur A - projekto, įgyvendinamo ir (ar) įgyvendinto taikant BIVP metodą veiklų dalyviai, kurie praėjus 6 mėnesiams (180 kalendorinių dienų) toliau dalyvauja socialinei integracijai skirtose veiklose ir/ar darbo rinkoje; B - – bendras projekto, įgyvendinamo ir (ar) įgyvendinto taikant BIVP metodą, veiklų dalyvių skaičius: $82/203*100$		
Paramą gavusiuose subjektuose sukurtos darbo vietos. Rodiklio paaiškinimas: Rodiklis parodo kiek darbo vietų paramą gavusiuose socialinio verslo subjektuose sukurta ir išlaikyta mažiausiai 12 mėnesių. Darbo vietos skaičiuojamos vienu metų etato ekvivalentais. Į rodiklio reikšmę neįskaičiuojamos darbo vietos sukurtos projekto veikloms vykdyti, t. y. projektą vykdomantis personalas. Rodiklio reikšmės apskaičiavimo formulė: Darbo vietos turėtų būti išreikštos kaip „vienų metų etato ekvivalentai“ (toliau – VMEE), pagrįsti 40 valandų savaitę, t. y. 40 valandų darbo savaitė = 1 VMEE. Jeigu darbas yra ne visu etatu, tada atidirbtos valandos kiekvieną savaitę turėtų būti padalytos iš 40, siekiant nustatyti VMEE dalį. Pavyzdžiui, 10 valandų per savaitę būtų 0,25 VMEE.	0 (2023)	3 (2029)

1.1 UŽDAVINYS – iniciatyvų, skirtų bendruomenės verslumui didinti, įgyvendinimas

Pasirinktu uždaviniu sprendžiama problema - verslumo mokymų, konsultacijų (mentorystės), informavimo ir pagalbos aktualiais verslui klausimais, reikalingomis priemonėmis verslo pradžiai trūkumas, kas paskatintų Šilutės miesto gyventojus įgyvendinti verslo idėjas bei išlaikyti savarankišką užimtumą. Todėl 1.1. uždavinio įgyvendinimas sudarys galimybes:

- pasinaudoti stiprybėmis („1.1. Padidėjęs gyventojų skaičius, teigiami neto migracijos rodikliai bei didesnis gimstamumo lygis nei šalyje, apskrityje ar rajone“, „1.2. Didelis darbingo amžiaus žmonių skaičius“, „1.3 Padidėjęs imonių skaičius ir sumažėjęs nedarbo lygis“, „1.5. Bendruomeninių organizacijų gausa, gerai išvystyta krizių ir specializuotos pagalbos centrų, kultūros ir švietimo paslaugų bei kultūros renginių infrastruktūra“);
- eliminuoti silpnybes („2.1 Padidėjęs gyventojų amžiaus vidurkis“, „2.3. Padidėjęs skurdo riziką ar skurdą patiriančių gyventojų skaičius“, „2.4. Siūlomi maži atlyginimai, sumažėjęs gyventojų užimtumas ir padidėjęs neaktyvių gyventojų skaičius“, „2.5. Žemas verslumo lygis, didelės dalies gyventojų baimė kurti verslą“).

Produkto rodiklio pavadinimas	Pradinė reikšmė	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Siekiamą reikšmę
BIVP projektai, kuriuos įgyvendino NVO ir (arba) kurie įgyvendinti kartu su partneriu (skaičius)	0	0	0	1	1	0	0	0	2

1.1 UŽDAVINIO 1 ALTERNATYVA	1.1 UŽDAVINIO 2 ALTERNATYVA
Iniciatyvų, skirtų bendruomenės verslumui didinti, įgyvendinimas.	Per verslų kūrimą ir plėtrą skatinti darbo vietų steigimą.
Šis uždavinys yra optimaliausias atsižvelgiant į Investicijų programos 4.7 uždavinį, jame numatytas veiklas, pasirinktą tikslą, finansavimo galimybes ir Šilutės miesto gyventojų poreikius.	Ši uždavinio alternatyva, lyginant su pasirinktuoju uždaviniu, per siaurai apibrėžia galimas veiklas, todėl pilnai neatitinka identifikuotų poreikių bei Investicijų programos 4.7 uždavinio, jame numatytų veiklų, o svarbiausia, finansavimo galimybių.

1.2 UŽDAVINYS – bedarbių ir ekonomiškai neaktyvių asmenų užimtumo skatinimui skirtų iniciatyvų įgyvendinimas

Nors Šilutėje bedarbių skaičius mažėja pastaraisiais metais, tačiau matomos ir užimtų žmonių tendencijos mažėjimas, ypač lyginant su Klaipėdos apskritimi. Todėl 1.2. uždavinio įgyvendinimas sudarys galimybes:

- pasinaudoti stiprybėmis („1.2. Didelis darbingo amžiaus žmonių skaičius“, „1.3 Padidėjęs įmonių skaičius ir sumažėjęs nedarbo lygis“);
- eliminuoti silpnybes („2.3. Padidėjęs skurdo riziką ar skurdą patiriančių gyventojų skaičius“, „2.4. Siūlomi maži atlyginimai, sumažėjęs gyventojų užimtumas ir padidėjęs neaktyvių gyventojų skaičius“).

Produkto rodiklio pavadinimas	Pradinė reikšmė	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Siekiami reikšmė
BIVP projektai, kuriuos įgyvendino NVO ir (arba) kurie įgyvendinti kartu su partneriu (skaičius)	0	0	0	1	0	0	0	0	1

1.2 UŽDAVINIO 1 ALTERNATYVA	1.2 UŽDAVINIO 2 ALTERNATYVA
Bedarbių ir ekonomiškai neaktyvių asmenų užimtumo skatinimui skirtų iniciatyvų įgyvendinimas.	Bedarbių ir ekonomiškai neaktyvių asmenų perkvalifikavimas gerinant jų padėtį darbo rinkoje.
Šis uždavinys yra optimaliausias atsižvelgiant į Investicijų programos 4.7 uždavinį, jame numatytas veiklas, pasirinktą tikslą, finansavimo galimybes ir Šilutės miesto gyventojų poreikius.	Ši uždavinio alternatyva, lyginant su pasirinktuoju uždaviniu, siauriau apibrėžia galimas veiklas, todėl neatitinka identifikuotų poreikių bei Investicijų programos 4.7 uždavinio, jame numatytų veiklų, o svarbiausia, finansavimo galimybių.

1.3 UŽDAVINYS – gyventojų socialinės atskirties mažinimas per bendruomenių inicijuojamas veiklas

Pasirinktu uždaviniu sprendžiamos socialinės atskirties problemos Šilutės mieste, skatinant į jų sprendimą įsijungti bendruomenę. Todėl 1.3. uždavinio įgyvendinimas sudarys galimybes:

- pasinaudoti stiprybėmis („1.4 Sumažėjęs skaičius šeimų patiriančių socialinę riziką“, „1.5. Bendruomeninių organizacijų gausa, gerai išvystyta krizių ir specializuotos pagalbos centrų, kultūros ir švietimo paslaugų bei kultūros renginių infrastruktūra“);
- eliminuoti silpnybes („2.2. Didelis gyventojų, turinčių fizinę ir / ar psichikos negalią arba kuriems yra nustatytas specialusis nuolatinės slaugos ar nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis, skaičius“, „2.3. Padidėjęs skurdo riziką ar skurdą patiriančių gyventojų skaičius“).

Produkto rodiklio pavadinimas	Pradinė reikšmė	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Siekiama reikšmė
BIVP projektai, kuriuos įgyvendino NVO ir (arba) kurie įgyvendinti kartu su partneriu (skaičius)	0	0	1	0	0	0	0	0	1
1.3 UŽDAVINIO 1 ALTERNATYVA				1.3 UŽDAVINIO 2 ALTERNATYVA					
Gyventojų socialinės atskirties mažinimas per bendruomenių inicijuojamas veiklas.				Socialinių paslaugų socialinę atskirtį patiriantiems gyventojams plėtros skatinimas.					
Šis uždavinys yra optimaliausias atsižvelgiant į Investicijų programos 4.7 uždavinį, jame numatytas veiklas, pasirinktą tikslą, finansavimo galimybes ir Šilutės miesto gyventojų poreikius.				Ši uždavinio alternatyva, lyginant su pasirinktuoju uždaviniu, siauriau apibrėžia tikslines grupes ir galimas veiklas, todėl neatitinka identifikuotų poreikių bei Investicijų programos 4.7 uždavinio, jame numatytų veiklų, o svarbiausia, finansavimo galimybių.					

1.4 UŽDAVINYS - socialinio verslo kūrimas ir plėtra

Pasirinktu uždaviniu sprendžiama problema susijusi su organizacijų, kurių misija yra susijusi su pažeidžiamų grupių atskirties problemų sprendimu, skatinimu. Priemonė paskatins Šilutės miesto gyventojus įgyvendinti, plėtoti verslo idėjas, prisidedančias prie pažeidžiamų grupių atskirties problemų sprendimo ir darbo vietų Šilutės mieste kūrimo. Todėl 1.4 uždavinio įgyvendinimas sudarys galimybes:

- pasinaudoti stiprybėmis („1.3 Padidėjęs įmonių skaičius ir sumažėjęs nedarbo lygis“ „1.5. Bendruomeninių organizacijų gausa, gerai išvystyta krizių ir specializuotos pagalbos centrų, kultūros ir švietimo paslaugų bei kultūros renginių infrastruktūra“);
- eliminuoti silpnybes („2.2. Didelis gyventojų, turinčių fizinę ir / ar psichikos negalią arba kuriems yra nustatytas specialusis nuolatinės slaugos ar nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis, skaičius“, „2.3. Padidėjęs skurdo riziką ar skurdą patiriančių gyventojų skaičius“, „2.4. Siūdomi maži atlyginimai, sumažėjęs gyventojų užimtumas ir padidėjęs neaktyvių gyventojų skaičius“, 2.5. „Žemas verslumo lygis, didelės dalies gyventojų baimė kurti verslą“).

Produkto rodiklio pavadinimas	Pradinė reikšmė	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Siekiama reikšmė
Socialinio verslo subjektai, per BIVP projektus gavę paramą socialinio verslo kūrimui ar plėtrai	0	0	0	0	2	0	0	0	2
Paramą dotacijomis gavusios įmonės	0	0	0	0	2	0	0	0	2
Paramą gavusios įmonės, iš kurių labai mažos, mažos,	0	0	0	0	2	0	0	0	2

vidutinės ir didelės įmonės									
1.4. UŽDAVINIO 1 ALTERNATYVA				1.4. UŽDAVINIO 2 ALTERNATYVA					
Socialinio verslo kūrimas ir plėtra.				Verslo subjektų skatinimas įsitraukti į socialinės atskirties grupių poreikių užtikrinimą.					
Šis uždavinys yra optimaliausias atsižvelgiant į Investicijų programos 4.9 uždavinį, jame numatytas veiklas, pasirinktą tikslą, finansavimo galimybes ir Šilutės miesto gyventojų poreikius.				Ši uždavinio alternatyva, lyginant su pasirinktuoju uždaviniu, siauriau apibrėžia galimas tikslines grupes ir veiklas, todėl neatitinka identifikuotų poreikių bei Investicijų programos 4.9 uždavinio, jame numatytų veiklų, o svarbiausia, finansavimo galimybių.					

4. GYVENAMOSIOS VIETOVĖS BENDRUOMENĖS DALYVAVIMO RENGIANČIAI STRATEGIJĄ EIGA

Rengiant Šilutės miesto VVG 2023-2029 m. vietos plėtros strategiją, į rengimo procesą siekta įtraukti kuo daugiau gyventojų, nevyriausybinių organizacijų, verslo ir savivaldybės administracijos bei įstaigų atstovų.

Šilutės miesto bendruomenė į strategijos rengimą buvo įtraukta keliais būdais (žr. lentelė Nr. 19):

1. Per nuolatinį komunikavimą ir informacijos apie rengiamą strategiją viešinimą VVG interneto svetainėje <https://www.pamariokrastas.lt/>, per renginius ir kt. kviečiant teikti pasiūlymus;
2. Per viešus gyventojų susitikimus;
3. Per reprezentatyvią gyventojų apklausą.

Gyventojų apklausa vykdyta per internetinę svetainę zoho.com. Informacija apie atliekamą gyventojų apklausą, nuoroda į anketą buvo talpinama interneto svetainėse <https://www.pamariokrastas.lt/>, <https://www.silute.lt/>. Taip pat gyventojų apklausos anketos pagyvenusiems žmonėms buvo platinamos popierine forma, Šilutės gyventojams, Šilutėje veikiančių įstaigų, įmonių darbuotojams el. paštu siunčiami prašymai užpildyti apklausų anketas.

19 lentelė. Bendruomenės dalyvavimas Šilutės miesto vietos plėtros strategijos rengimo procese

Eil. Nr.	Data	Dalyviai	Dalyvių skaičius	Turinys	Rezultatai
1.	2023 03 01 – 06 01	Šilutės miesto gyventojai, verslo, NVO, VŠĮ, vietos valdžios ir biudžetinių įstaigų atstovai	15	Patalpinus VPS projektą Šilutės miesto VVG svetainėje https://www.pamariokrastas.lt/strategija-2023-2029 Šilutės miesto bendruomenė buvo informuojama apie rengiamą VPS, gyventojai, organizacijos, įmonės buvo kviečiamos teikti savo siūlymus, idėjas el. paštu: silutesmiestovvg@gmail.com , tel. +370 621 41116.	Gauti pasiūlymai dėl VPS tikslinių grupių, gyventojų poreikių, identifiкуotos potencialių projektų idėjos, tikslinti vykdytojų atrankos principai.
2.	2023 03 02 – 03 13	Šilutės miesto gyventojai	1078	Parengta Šilutės miesto gyventojų, Šilutės mieste veikiančių organizacijų narių, įstaigų, įmonių darbuotojų apklausos anketa, patalpinta platformoje https://zoho.com . Apklausą rengta internetu: el. paštu: silutesmiestovvg@gmail.com , dalinantis anketos nuoroda, paskelbimo vietos: https://www.facebook.com/silutesmiestovvg/ , https://www.silute.lt/naujienos/silutes-miesto-vvg-pamariokrastas-kviecia-uzpildyti-apklausos-anketa/10080 ; Šilutės	Identifikuotas gyventojų požiūris į situaciją, gyvenimą Šilutės mieste, gyventojams aktualiausios problemos, galimi jų sprendimo būdai, tikslinės grupės, kurioms turėtų būti skiriamas dėmesys, paslaugos, kurių trūksta Šilutės mieste ir veiklos, kurios, gyventojų nuomone, turėtų būti finansuojamos įgyvendinant VPS.

Eil. Nr.	Data	Dalyviai	Dalyvių skaičius	Turinys	Rezultatai
				r. sav. Šilutė, Lietuvininkų g.17 (Šilutės miesto VVG biuras, gyventojų apklausa raštu vietoje, neturintiems kompiuterių ar nemokantiems jais naudotis).	
3.	2023 03 21	Šilutės miesto gyventojai, verslo, NVO, vietos valdžios ir biudžetinių įstaigų atstovai	18	Susitikimas su Šilutės miesto bendruomene vykęs hibridiniu būdu (vietoje, adresu Šilutės r. sav. Šilutės m. Lietuvininkų g. 17 ir vaizdo technologijų (komunikacijos platformos „Microsoft Teams“) pagalba) siekiant aptarti projektines idėjas, ir įvertinti jų įgyvendinimui būtiną ir tinkamą finansavimą pagal Vietos plėtros strategiją. Sudarytos sąlygos dalyvauti visiems norintiems (iš anksto spec. pageidavimų nebuvo išreikšta).	Renginio-susitikimo metu gauti pasiūlymai dėl VPS tikslinių grupių, gyventojų poreikių, identifiкуotos potencialių projektų idėjos, pastebėjimai dėl galimybių Šilutės miesto plėtrai ir grėsmių. Pasiūlytos veiklos ir projektų idėjos tokios kaip skaitmeninis švietimas visiems ir kiekvienam, gaunančių pašalpas asmenų rehabilitacija, spec. Poreikių vaikų įgūdžių lavinimas ir jų šeimų švietimas, jaunų žmonių verslumo skatinimas – pasimatuok profesiją, socialinis verslas – senelių darželis, konsultavimas verslo klausimas, ypač jauno verslo ir jaunimo, specialios veiklos gabiams vaikams ir jaunimui, jaunimo verslumo skatinimas per verslumo stovyklas, atkreiptas dėmesys į senjorų ir neįgaliųjų problemas ir kt.
4.	2023 03 24	Šilutės miesto gyventojai, verslo, NVO, vietos valdžios ir biudžetinių įstaigų atstovai	67	Susitikimas Vietos plėtros strategijos projektui aptarti, taip pat vyko projektinių idėjų dirbtuvės. Susitikimo adresas: Šilutės r. sav. Šilutės m. Lietuvininkų g. 6.	Šilutės miesto VVG inicijuotas inovacijų forumas „Šilutės ateities vizija“, kuriame dalyvavo Lietuvos inovacijų centro, Lietuvos robotikos asociacijos, AB Energijos skirstymo operatoriaus ir kt. organizacijų atstovai - ekspertai, pateikė pranešimus apie skaitmeninę verslo transformaciją, robotizacijos tendencijas, atsinaujinančios energetikos naujoves, jų panaudojimo galimybes įgyvendinant VPS ir siekiant užsibrėžtų tikslų. Ekspertai kartu su forume aktyviai dalyvavusiais organizacijų, NVO, verslo ir savivaldos atstovais diskutavo apie

Eil. Nr.	Data	Dalyviai	Dalyvių skaičius	Turinys	Rezultatai
					inovacijų diegimo galimybes, perspektyviausias inovacijų diegimo kryptis, šių tendencijų panaudojimo galimybes VPS įgyvendinime, dalyvavo teminėse praktinėse dirbtuvėse. Gauti pasiūlymai dėl VPS tikslų, uždavinių ir veiksmų, tikslinių grupių, gyventojų poreikių (esamų ir augintinų), identifikuotos potencialių projektų idėjos ir jų perspektyvos, aptartos verslumo skatinimo ir socialinio verslo galimybių ir modelių diegimo perspektyvos Šilutės mieste.

Be jau nurodytų bendruomenės dalyvavimo būdų rengiant Šilutės miesto 2023-2029 m. vietos plėtros strategiją vyko neformalios diskusijos, įvairūs miesto bendruomenės atstovai teikė pasiūlymus elektroniniu paštu silutesmiestovvg@gmail.com ir išsakė savo pastebėjimus VVG atstovams telefonu.

5. ŠILUTĖS MIESTO 2023-2029 M. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS FINANSINIS VEIKSMŲ PLANAS

Vadovaujantis 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos, patvirtintos Europos Komisijos 2022 m. rugpjūčio 3 d. sprendimu Nr. C(2022) 5742 (toliau – 2021–2027 metų investicijų programa), 4 prioriteto „Socialiai atsakingesnė Lietuva“ 4.7 konkrečiu uždaviniu „Skatinti aktyvią įtrauktį, siekiant propaguoti lygias galimybes ir aktyvų dalyvavimą ir gerinti įsidarbinamumą“ ir 4.9 konkrečiu uždaviniu „Didinant socialinę ir ekonominę marginalizuotų bendruomenių, migrantų ir nepalankias sąlygas turinčių grupių integraciją įgyvendinant integruotas priemones, įskaitant aprūpinimą būstu ir socialinių paslaugų teikimą“, jiems įgyvendinti priskirtais veiksmais, remiantis socialinės, ekonominės ir demografinės teritorijos bei jos gyventojų situacijos ir poreikių analize, apklausoje išsakytais gyventojų pastebėjimais bei rengiant VPS vykusių susitikimų metu gyventojų, vietos valdžios, verslo, nevyriausybinių organizacijų identifikuotais siūlymais, pasirinkti efektyviausi ir racionaliausi veiksmai VPS 3 dalyje identifikuotų uždavinių įgyvendinimui (žr. lentelė Nr. 20). Pasirinktų veiksmų įgyvendinimas numatytas 2024-2029 metų laikotarpiu.

20 lentelė. Šilutės miesto 2023-2029 m. vietos Plėtros Strategijos finansinis veiksmų planas

1. TIKSLAS - skatinti Šilutės miesto gyventojų socialinę įtrauktį, gerinti jų padėtį darbo rinkoje, verslumą										
Lėšų šaltinis		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	viso 2023-2029 m.
	Europos socialinis fondas +	-	-	82 056,17	183 313,83	174 218,83	46 687,67	-	-	486 276,50
	Europos regioninės plėtros fondas	-	-	-	-	64 574,50	64 574,50	64 574,50	-	193 723,50
	LR valstybės biudžetas	-	-	14 480,50	32 349,50	42 140,00	19 634,50	11 395,50	-	120 000,00

	Savivaldybės biudžeto lėšos	-	-	41 570,15	92 867,90	120 974,15	56 366,09	32 713,83	-	344 492,13
	Privačios lėšos	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Iš viso tikslui:	1 144 492,13								

1.1 UŽDAVINYS – iniciatyvų, skirtų bendruomenės verslumui didinti, įgyvendinimas

Lėšų šaltinis		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	viso 2023-2029 m.
	Europos socialinis fondas +	-	-	54 771,17	109 341,17	109 341,17	-	-	-	273 453,50
	Europos regioninės plėtros fondas	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	LR valstybės biudžetas	-	-	9 665,50	19 295,50	19 295,50	-	-	-	48 256,50
	Savivaldybės biudžeto lėšos	-	-	27 747,41	55 392,90	55 392,90	-	-	-	138 533,20
	Privačios lėšos	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Iš viso uždaviniui:	460 243,20								
Lėšų šaltinis		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	viso 2023-2029 m.

1.1.1. Iniciatyvų, skirtų paskatinti gyventojų verslumą, įgyvendinimas	Veiksmo vykdytojai: privatūs ir viešieji juridiniai asmenys, nevyriausybinės organizacijos, kurie vykdo veiklą VPS įgyvendinimo teritorijoje. Partneriai galimi, kurie turi atitikti veiksmo vykdytojui keliamus reikalavimus. Vykdytojo atrinkto atviro konkurso būdu atrankos principai: 1. turi projektų, finansuotų iš ES ir kitų fondų, įgyvendinimo patirties per pastaruosius 5 metus.	Europos socialinis fondas +	-	-	54 771,17	109 341,17	109 341,17	-	-	-	273 453,50
		Europos regioninės plėtros fondas	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		LR valstybės biudžetas	-	-	9 665,50	19 295,50	19 295,50	-	-	-	48 256,50
		Savivaldybės biudžeto lėšos	-	-	27 747,41	55 392,90	55 392,90	-	-	-	138 533,20
		Privačios lėšos	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		Iš viso veiksmui:	460 243,20								

1.2 UŽDAVINYS – bedarbių ir ekonomiškai neaktyvių asmenų užimtumo skatinimui skirtų iniciatyvų įgyvendinimas

Lėšų šaltinis	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	viso 2023-2029 m.
Europos socialinis fondas +	-	-	-	18 190,00	36 380,00	18 190,00	-	-	72 760,00

		Europos regioninės plėtros fondas	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		LR valstybės biudžetas	-	-	-	3 210,00	6 420,00	3 210,00	-	-	12 840,00
		Savivaldybės biudžeto lėšos	-	-	-	9 215,16	18 430,33	9 215,16	-	-	36 860,66
		Privačios lėšos	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		Iš viso uždaviniui:	122 460,66								
Lėšų šaltinis			2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	viso 2023-2029 m.
1.2.1. Įsidarbinimo galimybes didinančių paslaugų teikimas vykdamas informavimą, konsultavimą, tarpininkavimą ar profesinio mokymą ir praktikas	Veiksmo vykdytojai: privatūs ir viešieji juridiniai asmenys, nevyriausybines organizacijos, kurie vykdo veiklą VPS įgyvendinimo teritorijoje. Galimi partneriai, kurie turi atitikti veiksmo vykdytojui keliamus reikalavimus. Vykdytojo atrinkto atviro	Europos socialinis fondas +	-	-	-	18 190,00	36 380,00	18 190,00	-	-	72 760,00
		Europos regioninės plėtros fondas	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		LR valstybės biudžetas	-	-	-	3 210,00	6 420,00	3 210,00	-	-	12 840,00
		Savivaldybės biudžeto lėšos	-	-	-	9 215,16	18 430,33	9 215,16	-	-	36 860,66
		Privačios lėšos	-	-	-	-	-	-	-	-	-

		Europos regioninės plėtros fondas	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		LR valstybės biudžetas	-	-	4 815,00	9 844,00	5 029,00	5 029,00	-	-	24 717,00
		Savivaldybės biudžeto lėšos	-	-	13 822,75	28 259,84	14 437,09	14 437,09	-	-	70 956,77
		Privačios lėšos	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		Iš viso uždaviniui:	235 736,77								
Lėšų šaltinis			2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	viso 2023-2029 m.
1.3.1. Socialinių ir kitų reikalingų paslaugų prieinamumo didinimas, plėtojant informavimą, tarpininkavimą, konsultavimą	Veiksmo vykdytojai: privatūs ir viešieji juridiniai asmenys, nevyriausybines organizacijos, kurie vykdo veiklą VPS įgyvendinimo teritorijoje. Galimi partneriai, kurie turi atitikti veiksmo vykdytojui keliamus reikalavimus.	Europos socialinis fondas +	-	-	27 285,00	55 782,67	28 497,67	28 497,67	-	-	140 063,00
		Europos regioninės plėtros fondas	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		LR valstybės biudžetas	-	-	4 815,00	9 844,00	5 029,00	5 029,00	-	-	24 717,00
		Savivaldybės biudžeto lėšos	-	-	13 822,75	28 259,84	14 437,09	14 437,09	-	-	70 956,77

paslaugas, gyventojų socialinių ryšių bendruomenėje stiprinimas	Vykdytojo atrinkto atviro konkurso būdu atrankos principai: 1. turi projektų, finansuotų iš ES ir kitų fondų, įgyvendinimo patirties per pastaruosius 5 metus; 2. veiklą vykdo ir yra registruotas Šilutės miesto teritorijoje ne trumpiau kaip 1 metus.	Privačios lėšos	-	-	-	-	-	-	-	-
		Iš viso veiksmui:	235 736,77							

1.4 UŽDAVINYS – socialinio verslo kūrimas ir plėtra										
Lėšų šaltinis		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	viso 2023-2029 m.
	Europos socialinis fondas +	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Europos regioninės plėtros fondas	-	-	-	-	64 574,50	64 574,50	64 574,50	-	193 723,50

	LR valstybės biudžetas	-	-	-	-	11 395,50	11 395,50	11 395,50	-	34 186,50
	Savivaldybės biudžeto lėšos	-	-	-	-	32 713,83	32 713,83	32 713,83	-	98 141,50
	Privačios lėšos	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Iš viso uždaviniui:	326 051,50								

Lėšų šaltinis			2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	viso 2023-2029 m.
1.4.1. Veiksmas "Darbo vietų steigimas, produktų ir paslaugų, pritaikytų bendruomenės poreikiams kūrimas ir diegimas"	Veiksmo vykdytojai: privatus juridiniai asmenys, nevyriausybinių organizacijų. Galimi partneriai, kurių veiklos vykdymo vieta yra vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorijoje: viešieji juridiniai ar	Europos socialinis fondas +	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		Europos regioninės plėtros fondas	-	-	-	-	64 574,50	64 574,50	64 574,50	-	193 723,50
		LR valstybės biudžetas	-	-	-	-	11 395,50	11 395,50	11 395,50	-	34 186,50
		Savivaldybės biudžeto lėšos	-	-	-	-	32 713,83	32 713,83	32 713,83	-	98 141,50

	privatūs juridiniai asmenys, juridinio asmens filialas ar atstovybė. Vykdytojo atrinkto atviro konkurso būdu atrankos principai: veiklą vykdo ir yra registruotas Šilutės miesto teritorijoje.	Privačios lėšos	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		Iš viso veiksmui:	326 051,50								
	Lėšos strategijos	Iš viso:	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	2028 m.	2029 m.	

įgyvendinimui									
Europos socialinis fondas +	486 276,50	-	-	82 056,17	183 313,83	174 218,83	46 687,67	-	-
Europos regioninės plėtros fondas	193 723,50	-	-	-	-	64 574,50	64 574,50	64 574,50	-
LR valstybės biudžetas	120 000,00	-	-	14 480,50	32 349,50	42 140,00	19 634,50	11 395,50	-
Savivaldybės biudžeto lėšos	344 492,13	-	-	41 570,15	92 867,90	120 974,15	56 366,09	32 713,83	-
Privačios lėšos	0,00	-	-	-	-	-	-	-	-

Lėšos strategijos administravimui	Iš viso:	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	2028 m.	2029 m.
Europos socialinis fondas +	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Europos regioninės plėtros fondas	136 000	-	-	22 666,67	22 666,67	22 666,67	22 666,67	22 666,67	22 666,65
LR valstybės biudžetas	24 000-	-	-	4 000,00	4 000,00	4 000,00	4 000,00	4 000,00	4 000,00

Savivaldybės biudžeto lėšos	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Privačios lėšos	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Iš viso vietos plėtros strategijai:	Iš viso:								
Europos socialinis fondas +	486 276,50								
Europos regioninės plėtros fondas	329 723,5								
LR valstybės biudžetas	144 000,00								
Savivaldybės biudžeto lėšos	344 492,13								
Privačios lėšos	-								

6. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS VALDYMO, STEBĖSENOS IR VERTINIMO TVARKA

6.1. Vietos plėtros strategijos įgyvendinimo valdymas

Už veiksmų, skirtų vietos plėtros strategijai įgyvendinti, atranką, vietos plėtros strategijos įgyvendinimo koordinavimą ir stebėseną atsakinga Šilutės miesto VVG. Šioje veikloje VVG vadovaujasi Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos finansų ministro 2022 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. 1K-237, nuostatais ir kitomis VRM ir/ar CVPA parengtomis VVG VPS įgyvendinimo, finansavimo ir kitomis taisyklėmis, tvarkomis, rekomendacijomis ir pan. Šilutės miesto VVG nustato VPS valdymo, stebėsenos ir vertinimo vidinę tvarką. Ją sudaro VPS įgyvendinimo valdymas bei VPS įgyvendinimo valdymo ir stebėsenos funkcijų paskirstymas; Vietos plėtros projektų atranka ir vertinimas; VPS įgyvendinimo stebėseną, preliminarus VPS įgyvendinimo stebėsenos priemonių planas bei preliminarus VPS stebėsenos valdymo tvarkos grafikas.

Šilutės miesto VVG valdymo organų struktūrą sudaro: Šilutės miesto VVG narių visuotinis susirinkimas – aukščiausias valdymo organas, kolegialus valdymo organas - Šilutės miesto VVG valdyba, vienasmenis valdymo organas - Šilutės miesto VVG pirmininkas. Minėtiems organams priskirtos funkcijos apibrėžtos Šilutės miesto VVG įstatuose. Šilutės miesto VVG vietos plėtros strategijos įgyvendinimui sudaryta vietos plėtros strategijos administracija, kurią sudaro vietos plėtros strategijos vadovas (toliau - VPS vadovas), vietos plėtros strategijos finansininkas (toliau - VPS finansininkas), vietos plėtros strategijos administratorius (toliau - VPS administratorius).

Šilutės miesto VVG, tiek sudarant asociacijos valdymo organus, tiek savo veikloje, tiek atrenkant Vietos plėtros PIP ir juos įgyvendinančius projektų vykdytojus, vadovaujasi šiais Vietos plėtros strategijų rengimo ir atrankos taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2022 m. spalio 28 d. įsakymu Nr. 1V-672, 4.5 papunktyje įtvirtintais principais: partnerystės ir atvirumo, lyčių lygybės, nediskriminavimo, jaunimo dalyvavimo.

VPS įgyvendinimas pagal konkrečias veiklos funkcijas, valdymo organus ir darbuotojų atsakomybę, pateikiama 21 lentelėje.

21 lentelė. VPS įgyvendinimo valdymo ir stebėsenos funkcijų paskirstymas

Stebėsenos valdymo funkcijos	Atsakingas organas	Vykdytojas
Šilutės miesto VVG veiklos administravimas	VVG pirmininkas	VVG administracijos darbuotojai
Nediskriminuojančių ir skaidrių vietos plėtros projektų ir jų vykdytojų atrankos kriterijų ir atrankos procedūrų parengimas	VVG visuotinis narių susirinkimas arba VVG valdyba	VVG pirmininkas arba VVG valdybos pirmininkas
Vietos plėtros projektų priėmimas ir vertinimas	VVG administracijos darbuotojai	VVG administracijos darbuotojai

Stebėsenos valdymo funkcijos	Atsakingas organas	Vykdytojas
Vietos plėtros projektų, kurie atitinka VPS tikslus ir uždavinius, atranka	VVG valdyba	VVG administracijos darbuotojai
Siūlomų finansuoti Vietos plėtros PĮP sąrašo sudarymas ir tvirtinimas	VVG valdyba	VVG administracijos darbuotojai, ekspertai-vertintojai
Metinių ir galutinės VPS įgyvendinimo ataskaitų rengimas ir patvirtinimas	VVG visuotinis narių susirinkimas arba VVG valdyba	VVG administracijos darbuotojai
Stebėsenos rodiklių reikšmių (taip kaip nurodyta stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašuose) duomenų registravimas ir apskaičiavimas	VVG pirmininkas	VVG administracijos darbuotojai
VPS įgyvendinimas ir stebėseną	VVG pirmininkas	VVG administracijos darbuotojai
Vietos plėtros projektų įgyvendinimo stebėseną	VVG visuotinis narių susirinkimas arba VVG valdyba ir VVG pirmininkas	VVG administracijos darbuotojai
VPS viešinimas ir įgyvendinamų vietos plėtros projektų viešinimo stebėseną	VVG pirmininkas	VVG administracijos darbuotojai
Pareiškėjų ir projektų vykdytojų mokymas, konsultavimas, informavimas	VVG pirmininkas	VVG administracijos darbuotojai
Taisyklėse nurodytų Europos Sąjungos ir nacionalinių teisės aktų reikalavimų vykdymo priežiūra	VVG pirmininkas	VVG administracijos darbuotojai, projektų vykdytojai, ekspertai-vertintojai

Šaltinis: Šilutės miesto VVG. informacija

6.2. Vietos plėtros projektų atranka ir vertinimas

Šilutės miesto VVG, iki kvietimo teikti vietos plėtros PĮP, kaip numatyta VPS įgyvendinimo taisyklėse, parengs vietos plėtros projektų įgyvendinimo planų (toliau Vietos plėtros PĮP) atrankos kriterijus, Kvietimo formą bei vietos plėtros PĮP vertinimo ir atrankos vidaus tvarkos aprašą. Kvietimo dokumentus ir jų pakeitimus tvirtina visuotinis miesto VVG narių susirinkimas arba VVG valdyba, jeigu jai visuotinis narių susirinkimas yra suteikęs šią teisę.

Prie kiekvieno Vietos plėtros PĮP atrankos kriterijaus nurodomas galimas surinkti didžiausias balų skaičius. Didžiausia Vietos plėtros PĮP projektui galima skirti balų suma – 100 balų. Privaloma surinkti minimali balų suma nurodoma projektų finansavimo sąlygų apraše. Vietos plėtros PĮP, kurie naudos ir kokybės vertinimo etape nesurenka nustatytos minimalios balų sumos, yra netinkami finansuoti ir PĮP atmetami.

Vertinant Vietos plėtros PĮP ir atrenkant Vietos plėtros PĮP vykdytojus vadovaujamosi partnerystės ir atvirumo, lyčių lygybės, nediskriminavimo ir jaunimo dalyvavimo principais.

Skatinat partnerystę ir atvirumą, Vietos plėtros PĮP atrankos kriterijuose numatysime pirmumą PĮP, įgyvendinamiems su partneriu(-ais), ir (ar) PĮP, numatantiems traukti į PĮP įgyvendinimo veiklas daugiau nei vieną tikslinę veiklą dalyvių grupę. Taip bus suteikiamos įvairioms socialinėms grupėms vienodos galimybės dalyvauti Vietos plėtros PĮP veiklose.

Atrenkant Vietos plėtros PĮP bus vertinama jų atitiktis lyčių lygybės ir nediskriminavimo principams. Vietos plėtros PĮP, kuriuose numatyti tokie apribojimai, kurie turėtų neigiamą poveikį lyčių lygybės ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos principų įgyvendinimui, negalės būti siūlomų finansuoti Vietos plėtros PĮP sąraše.

Skatinat jaunimo dalyvavimą, jauni žmonės bus įtraukiami į VPS įgyvendinimo veiksmus kviečiant jaunimo ar su jaunimu dirbančias organizacijas, įstaigas ir jų atstovus - jaunus žmones - dalyvauti konsultacijose ir (ar) mokymuose Vietos plėtros PĮP parengimo klausimais, teikti Vietos plėtros PĮP.

Siekiant principų įgyvendinimo, Vietos plėtros PĮP vertinimo ir atrankos vidaus tvarkos apraše (Vietos plėtros PĮP formoje) bus išdėstyti visi (partnerystės ir atvirumo, lyčių lygybės, nediskriminavimo ir jaunimo dalyvavimo) principai, kur bus prašoma pareiškėjų nurodyti kaip PĮP įgyvendinimo metu bus jais vadovaujamosi, nurodant teigiamą, neigiamą arba neutralų poveikį ir pateikti paaiškinimą.

Jeigu atliekant naudos ir kokybės vertinimą nustatoma trūkumų (nepateikti visi reikiami dokumentai ir/ar informacija, pateikta neišsami ir/ar netiksli informacija) Vietos plėtros PĮP vertintojai, paskirti VVG pirmininko įsakymu administracijos darbuotojai ir/ar samdomi ekspertai, gali paprašyti pareiškėjo per jų nustatytą terminą ištaisyti nustatytus trūkumus.

Vietos plėtros PĮP vertintojai rengia ir valdymo organui, turinčiam įgaliojimus priimti sprendimus dėl vietos plėtros projektų atrankos, teikia Vietos plėtros PĮP vertinimo ataskaitas. Vertinimo ataskaitos turi būti parengtos kokybiškai, aiškiai ir argumentuotai. Bendra Vietos plėtros PĮP, atrinktų konkrečiam VPS veiksmui įgyvendinti ir įtrauktų į Vietos plėtros PĮP sąrašą, biudžetų paramos lėšų suma negali viršyti VPS atitinkamam veiksmui numatytos paramos lėšų sumos. Šilutės miesto VVG „Pamario kraštas“, atsižvelgdama į Vietos plėtros PĮP vertintojų vertinimo ataskaitoje pateiktą vertinimo išvadą, sudaro siūlomų finansuoti ir rezervinį VPS įgyvendinimo projektų sąrašą. Vietos plėtros PĮP sąrašas ir rezervinių Vietos plėtros PĮP sąrašas teikiami Šilutės miesto VVG Valdybai, kuriai visuotinis narių susirinkimas yra suteikęs šią teisę, tvirtinimui. PĮP tinkamumo finansuoti vertinimas atliekamas CPVA. Jeigu tinkamumo finansuoti vertinimo metu Vietos plėtros PĮP atmetamas, tada teikiamas tinkamumo finansuoti vertinimui Vietos plėtros PĮP, esantis rezervinių Vietos plėtros PĮP sąraše. Šilutės miesto VVG „Pamario kraštas“ per 3 darbo dienas raštu informuoja vietos plėtros projekto vykdytojus apie visus priimtus sprendimus, susijusius su Vietos plėtros PĮP, nurodydama sprendimų priėmimo motyvus.

Vietos plėtros PĮP patikra jų įgyvendinimo vietoje vykdoma pagal Šilutės miesto VVG „Pamario kraštas“ valdybos patvirtintą planą mažiausiai vieną kartą per projekto įgyvendinimo laikotarpį. Pagal poreikį (įtarus, kad pareiškėjo arba vietos projekto vykdytojo teikiama informacija yra

netiksli, neišsami arba klaidinanti ir kt.) gali būti atliekama ir neplaninė projekto patikra vietoje. Priežiūros grupės nariai gali dalyvauti vykdant vietos projektų patikras.

6.3. Vietos plėtros strategijos įgyvendinimo stebėseną

Vietos plėtros stebėsenos tvarką prižiūri Šilutės miesto VVG „Pamario kraštas“. Strategijos įgyvendinimo priežiūra bus vykdoma atsižvelgiant į strategijos įgyvendinimo planą bei numatytus strategijos įgyvendinimo priežiūros rodiklius. Strategijos įgyvendinimo priežiūros priemonių planas pateiktas 22 lentelėje.

22 lentelė. Strategijos įgyvendinimo stebėsenos priemonių planas

Priemonės	Rezultatai	Atsakingi vykdytojai	Vykdyimo terminai
Parengti ir patvirtinti VPS įgyvendinimo priežiūros tvarką	Užtikrintas sėkmingas VPS įgyvendinimas	VVG administracija, VVG pirmininkas, VVG valdyba	Po VPS patvirtinimo
Parengti Vietos plėtros PĮP atrankos planą	Suplanuotas Vietos plėtros PĮP teikimas	VVG administracija	Prieš kiekvieną kvietimą teikti paraiškas
Vietos plėtros projektų vykdytojų konsultavimas	Sklandus Vietos plėtros PĮP įgyvendinimas, tinkamas ataskaitų ir mokėjimo prašymų pildymas	VVG administracija	Nuolat
Vietos plėtros PĮP įgyvendinimo problemų sprendimas	Sklandus Vietos plėtros PĮP įgyvendinimas	VVG administracija, VVG pirmininkas, VVG valdybos pirmininkas	Pagal poreikį
Bendradarbiavimas su VRM, CPVA tarpininkavimas tarp CPVA ir Vietos plėtros PĮP vykdytojų	Sėkmingas atsiskaitymas su VRM už VPS strategijos ir Vietos PĮP įgyvendinimą	VVG administracija, VVG pirmininkas, VVG valdybos pirmininkas	Nuolat
Atitikties VPS rodikliams vertinimas	Laiku ir operatyviai pastebimi neatitikimai tarp planuotų ir pasiektų rezultatų, adekvati reakcija	VVG administracija	Kas ketvirtį
Informacijos apie VPS įgyvendinimo eigą rinkimas, kaupimas ir analizė, reikalingų priemonių numatymas	Sėkmingas VPS įgyvendinimas	VVG administracija	Nuolat
Informacijos apie VPS įgyvendinimo eigą skelbimas, viešinimas	Informuoti miesto ir rajono gyventojai bei kitos strategijos	VVG administracija, VVG pirmininkas,	Nuolat

Priemonės	Rezultatai	Atsakingi vykdytojai	Vykdymo terminai
	įgyvendinimo eiga suinteresuotos institucijos	VVG valdybos pirmininkas	

Šilutės miesto VVG visą būtiną informaciją susijusią su VPS įgyvendinimu (VPS, kvietimų teikti Vietos plėtros PĮP grafikus ir kvietimų dokumentus, su VPS įgyvendinimu susijusius teisės aktus, VVG veiklos dokumentus – įstatus, VVG susirinkimų ir valdybos posėdžių reglamentus, priėmimo į VVG narius tvarką, valdybos posėdžių ir narių susirinkimo protokolus, metines VPS įgyvendinimo ataskaitas, Vietos plėtros PĮP atrankos valdybos posėdžių protokolus, VVG narių, valdybos narių, administracijos darbuotojų sąrašus ir kontaktus, informaciją apie įgyvendintus ir įgyvendinamus Vietos plėtros PĮP, potencialių Vietos plėtros PĮP pareiškėjų ir vykdytojų mokymų, konsultavimo grafikus ir kt.) skelbia interneto svetainėje <https://www.pamariokrastas.lt/>.

VPS administravimo projekto vadovas ir Šilutės miesto VVG pirmininkas bendrauja su VRM ir esant poreikiui teikia papildomą informaciją, susijusią su VPS įgyvendinimu. Šilutės miesto vietos plėtros strategijos stebėsenos valdymo tvarkos grafikas pateikiamas 23 lentelėje.

23 lentelė. Vietos plėtros strategijos stebėsenos valdymo tvarkos grafikas

Eil. Nr.	Darbo etapas	Pateikimo laikotarpis	Teikėjas	Gavėjas
1	Pateikiama informacija, reikalinga VPS įgyvendinimo metinei priežiūros ataskaitai parengti	Iki einamųjų metų sausio 15 d.	VPS projektų vykdytojai	VVG administracijos darbuotojas
2	Metinės/galutinės ataskaitos parengimas	Iki einamųjų metų vasario 15 d./ ne vėliau kaip per 2 mėnesius nuo paskutinio VPS veiksmo užbaigimo dienos	VVG administracijos darbuotojas	–
3	Metinės/galutinės ataskaitos tvirtinimas	Iki einamųjų metų kovo 15 d./ ne vėliau kaip per 2,5 mėnesio nuo paskutinio VPS veiksmo užbaigimo dienos, bet ne vėliau kaip 2029 m. III ketvirčio	VVG administracijos darbuotojas	Šilutės miesto VVG visuotinis narių susirinkimas arba VVG valdyba
4	Metinės/galutinės ataskaitos pateikimas ministerijai	Iki einamųjų metų balandžio 1 d./ ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo paskutinio VPS veiksmo užbaigimo dienos, bet ne vėliau kaip 2029 m. III ketvirčio	VVG administracijos darbuotojas	Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija

Eil. Nr.	Darbo etapas	Pateikimo laikotarpis	Teikėjas	Gavėjas
5	Bendravimas su Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija	Visu strategijos įgyvendinimo ir atsiskaitymo už rezultatus laikotarpiu	VVG pirmininkas, VVG administracijos darbuotojas	Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija

Reikalingus duomenis ir informaciją įgyvendinamos VPS priežiūrai rinks, sistemins ir teiks Šilutės miesto VVG pagal patvirtintą VPS įgyvendinimo priežiūros tvarką administracijos darbuotojai.

VPS įgyvendinimo stebėseną vykdys VVG valdyba, pas(si)skirstant VPS priežiūros funkcijas tarp VVG valdybos narių. VVG valdybos ir jos narių funkcijos bus nustatytos VPS įgyvendinimo priežiūros tvarkoje. VVG valdyba nuolat vykdys VPS įgyvendinimo priežiūrą fiksuos išvadas apie įgyvendinimo rezultatus

ir teiks pasiūlymus VVG administracijai, kaip sėkmingiau įgyvendinti VPS .

Vietos veiklos grupės administracija, vadovaudamasi Vietos plėtros PĮP vykdytojų pateiktomis Vietos PĮP įgyvendinimo ataskaitomis, rengia metines bei galutines VPS įgyvendinimo ataskaitas. Ataskaitas svarsto ir tvirtina Šilutės miesto VVG narių susirinkimas. VPS įgyvendinimo metinės ir galutinės ataskaitos nustatyta tvarka yra teikiamos VRM.

Už strategijos įgyvendinimo priežiūros priemonių plano vykdymą ir VPS numatytų įgyvendinimo rodiklių pasiekimą atsakinga Šilutės miesto VVG valdyba.

6.4. Vietos plėtros strategijos keitimas

Šilutės miesto VVG gali inicijuoti vietos plėtros strategijos keitimą, vadovaudamasi Vietos plėtros strategijų įgyvendinimo taisyklėmis.

Šilutės miesto VVG inicijuoja vietos plėtros strategijos pokyčius esant šioms sąlygoms: (1) būtina keisti dėl teisės aktų, reglamentuojančių vietos plėtros strategijų rengimą, administravimą ir įgyvendinimą, pakeitimų; (2) vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorijoje įvykus ekonominiams, socialiniams ir (ar) demografiniams pokyčiams, dėl kurių pasikeitė vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorijos vystymosi poreikiai ir galimybės; (3) esant vietos plėtros strategijos įgyvendinimo ar įgyvendinimo administravimo sunkumų, dėl kurių kyla rizika neįgyvendinti vietos plėtros strategijos uždavinių, veiksmų, nepasiekti vietos plėtros strategijos įgyvendinimo stebėsenos rodiklių ar tinkamai neatlikti miesto VVG nustatytų pareigų; 4) siekiant atsižvelgti į vietos plėtros strategijos įgyvendinimo vertinimo išvadas ir rekomendacijas.

Šilutės miesto VVG, norėdama keisti VPS, privalo keitimus suderinti su VVG nariais, esant reikalui (jei VPS keitimas yra esminis), pristatyti keitimus Šilutės r. savivaldybės tarybai, paskelbti viešai Šilutės miesto bendruomenei (svetainėje, savaitraštyje ir kt.), atlikti konsultacijas su miesto VVG veiklos teritorijos gyventojais dėl planuojamų vietos plėtros strategijos pakeitimų, pristatyti Klaipėdos regiono plėtros tarybai ir gauti jos sprendimu patvirtintą išvadą, kad atlikus inicijuojamus vietos plėtros strategijos pakeitimus vietos plėtros strategija ir toliau atitiks regiono plėtros plano

prioritetus, tikslus, uždavinius, raštu pateikti VRM motyvuotą prašymą leisti pakeisti VPS ir kitus privalomus, Vietos plėtros strategijų įgyvendinimo taisyklėse numatytus, dokumentus.

Vadovaudamasi Vietos plėtros strategijų įgyvendinimo taisyklėmis, VRM taip pat gali inicijuoti VPS keitimą.

Detali VPS keitimo tvarka aprašyta galiojančiose VPS įgyvendinimo taisyklėse.

Priedų sąrašas

Šilutės miesto 2023-2029 m. Vietos plėtros strategijos PRIEDŲ SĄRAŠAS

Priedo Nr.	Priedo pavadinimas	Priedo psl.
1.	Šilutės miesto VVG „Pamario kraštas“ veiklos teritorijos statistiniai duomenys	1-19
2.	Šilutės miesto vietos veiklos grupės „Pamario Kraštas“ vietos plėtros strategijos 2023–2029 m. rengimo darbo grupės sudėtis	20-21
3.	Šilutės miesto 2023-2029 m. vietos plėtros strategijos lėšų poreikio veiksams įgyvendinti pagrindimas (Lėšų poreikio pagrindimas veiksams)	22-23
3.1.	Šilutės miesto 2023-2029 m. vietos plėtros strategijos lėšų poreikio pagrindimo detalizacija veiksų projektams įgyvendinti (Lėšų poreikio pagrindimas projektams)	24-25
4.	Miesto gyventojų perskaičiavimo (nesant galimybės gauti duomenų) formulės ir atliktų perskaičiavimų lentelės	26-27
5.	Šilutės miesto VVG Pamario kraštas APKLAUSOS ANKETA	28-35
6.	Bendruomenės dalyvavimas rengiant VPS: viešieji pristatymai ir konsultacijos	36-48
7.	2023 m. balandžio 20 d. Šilutės rajono savivaldybės tarybos sprendimas T1-1310	49-50
8.	Klaipėdos regiono plėtros tarybos 2023-07-17 sprendimas „Dėl Šilutės miesto 2023-2029 m. vietos plėtros strategijos atitikties 2022–2030 m. Klaipėdos regiono plėtros plano tikslams“ Nr. K/S-19	51